

A photograph of an industrial building with three tall, cylindrical smokestacks. The building has a light-colored, possibly concrete or metal, facade. The sky is dark and cloudy. A large teal triangle is overlaid on the bottom right of the image, containing the title text.

JAAERVERSLAG 2021-2022

DBRC
DIENST VAN DE BESTUURSRECHTSCOLLEGES

Vlaanderen
is bestuursrechtspraak

INHOUD

DEEL 1. ORGANISATIE EN BELEID	6
1. Historiek	7
2. Opdracht	7
2.1. Missie van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges	7
2.2. Kerntaken van de bestuursrechtscolleges	8
2.2.1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb)	8
2.2.2. Het Handhavingscollege (HHC)	9
2.2.3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen (R.Verkb.)	10
3. Organisatiestructuur	11
3.1. Regelgevend kader	11
3.2. Organogram en personeelskader	12
3.3. HR- en organisatiebeleid	14
3.4. ICT- en digitaliseringsbeleid	14
3.5. Financieel kader	14
4. Doelstellingen m.i.v. implementatie en evaluatie beleidsplan	15
4.1. Kwaliteit van de bestuursrechtspraak	15
4.2. De DBRC als aantrekkelijke werkgever	15
4.2.1. Versterking van het personeelskader	15
4.2.2. De DBRC als innovatieve arbeidsorganisatie	15
4.3. Efficiëntie van de bestuursrechtspraak	16
4.3.1. Het verder inkrimpen van de doorlooptijden	16
4.3.2. Een snellere screening van dossiers	17
4.3.3. Heerlijk Helder	17
4.4. Digitale bestuursrechtspraak	17
4.4.1. Digitaal platform	17
4.4.2. Digitaal vriendelijke regelgeving	17
4.4.3. Een digitale procedure en toekomstbestendige digitalisering, ook door uitbouw van de kennisdatabank	18
4.5. Vlaamse bestuursrechtspraak	18
4.6. De Vlaamse bestuursrechtspraak als onderdeel van de samenleving	18
5. Het procedureverloop bij de rechtscolleges	19
5.1. De procedure	19
5.2. Gewijzigde regelgeving	19
DEEL 2. HET VOORBIJE WERKJAAR IN CIJFERS	21
1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen	22
1.1. Instroom	22
1.1.1. Verzoekschriften	22
1.1.2. Aard van de vordering	23
1.1.3. Voorwerp van het beroep	24
1.2. Uitstroom	25
1.2.1. Uitspraken	25
1.2.2. Doorloop- en behandelingstermijnen	29
1.3. De hangende dossiers	31
1.4. Nieuwe rechtstechnieken	33
1.4.1. Bestuurlijke lus	33
1.4.2. Bemiddeling	33
1.5. Cassatieberoepen	34
1.6. Samenvatting	35

2. Het Handhavingscollege	36
2.1. Instroom	36
2.1.1. Verzoekschriften	36
2.1.2. Voorwerp van het beroep	36
2.2. Uitstroom	37
2.2.1. Uitspraken	37
2.2.2. Doorloop- en behandelingstermijnen	38
2.3. De hangende dossiers	39
2.4. Nieuwe rechtstechnieken – de bestuurlijke lus	39
2.5. Cassatieberoepen	39
3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen	40
DEEL 3. BELANGWEKKENDE RECHTSPRAAK	41
1. Rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen	42
1.1. Ontvankelijkheid verzoekschrift	42
1.1.1. Tijdigheid	42
1.1.2. Beveiligde zending	42
1.1.3. Belang bij de vordering	43
1.1.4. Ontvankelijkheid middelen	43
1.2. Ontvankelijkheid tussenkomst	44
1.3. Bevoegdheid RvVb	46
1.4. Onderzoek van de schorsingsvordering	48
1.5. Administratieve procedure	49
1.5.1. Ontvankelijkheid aanvraagdossier	49
1.5.2. Ontvankelijkheid bestuurlijk beroep	49
1.5.3. Beslissingstermijn	51
1.5.4. Aanpassing vergunningsaanvraag/planaanpassingen	51
1.6. Beoordelingsgronden	52
1.6.1. Goede ruimtelijke ordening	52
1.6.2. Natuurbehoud, natuurtoets en passende beoordeling	53
1.6.3. Bijstelling milieuvorwaarden omgevingsvergunning	55
2. Rechtspraak van het Handhavingscollege	55
2.1. Ontvankelijkheid verzoekschrift	55
2.2. Bevoegdheid HHC	56
2.3. Bevoegdheid Gewestelijke entiteit	56
2.3.1. Bevoegdheid ratione personae	56
2.3.2. Bevoegdheid ratione materiae	58
2.3.3. Bevoegdheid ratione temporis	59
2.4. Beoordelingselementen bij het bepalen van de hoogte van de boete	60
2.5. Thematische regelgeving	61

VOORWOORD

Met dit jaarverslag biedt de Dienst van de Bestuursrechtscolleges u een overzicht en het resultaat van het tussen 1 september 2021 en 31 augustus 2022 gepresteerde werk.

Het werkjaar startte met een, zoals later zou blijken, voorlopige terugkeer naar het 'normale leven', nadat het vorig werkjaar nog volledig door COVID-19 beheerst was.

In het najaar van 2021 werd de selectie opgestart van 3 bijkomende bestuursrechters die, na vertraging omwille van een nieuwe golf van coronabesmettingen, in het voorjaar van 2022 benoemd zijn, vervolgens de eed afgelegd hebben in handen van de minister en zo in dienst getreden zijn.

Door de pensionering eind juli 2022 van Marc Van Asch, voorzitter van het Handhavingscollege sinds november 2015, waren er op het einde van het werkjaar 12 voltijdse voor het leven benoemde bestuursrechters bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege, die ondersteund werden door een eveneens groeiend aantal medewerkers.

Na een 'corona'-werkjaar zonder openingszitting kon dr. Rens L.M. Koenraad op 20 oktober 2021 het werkjaar 2021-2022 officieel openen met een rede over "Rechtsbescherming in het Nederlands en Vlaams omgevingsrecht onder een Europees vergrootglas".

Kort nadien was het, zoals tijdens het vorige werkjaar en tot in het voorjaar van 2022, opnieuw maximaal thuiswerken met minimale verplaatsingen naar kantoor, hetgeen echter niet heeft kunnen beletten, integendeel, dat het administratief en inhoudelijk voorbereidend werk verder uitgevoerd werd en de zittingen van de bestuursrechtscolleges ononderbroken georganiseerd bleven aan hetzelfde hoge tempo als voor de pandemie.

Dat blijkt overigens ook uit de in dit jaarverslag vermelde cijfers. Niettegenstaande een stijgende instroom van nieuwe dossiers is de Raad voor Vergunningsbetwistingen er in geslaagd de doorlooptijd van een standaard dossier te herleiden tot gemiddeld ongeveer 12 maanden tussen de indiening van een beroep en de uitspraak door de bestuursrechter.

Dit was alleen maar mogelijk door de dagelijkse inzet van alle medewerkers, griffiers, referendarissen, coördinatiejuristen, het managementteam en de bestuursrechters.

Ik dank hen hierbij dan ook uitdrukkelijk voor al hun, voor de buitenwereld niet altijd zichtbaar, werk, dat alle waardering verdient.

Eddy STORMS

Eerste Voorzitter

SYNOPSIS

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges legt de inhoud vast van het jaarverslag van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC).

Het jaarverslag omvat het jaarlijks werkingsverslag van de eerste voorzitter van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, waarin de implementatie van zijn beleidsplan en de evaluatie ervan wordt uiteengezet. In voorkomend geval bevat dat verslag de nodige bijsturingen van het plan, wijst het de behoeften aan en bevat het voorstellen om de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges te verbeteren (artikel 9 DBRC-decreet).

Het jaarverslag omvat daarnaast een overzicht van de activiteiten van de drie Vlaamse bestuursrechtscolleges die de Dienst van de Bestuursrechtscolleges ondersteunt, en gaat dus in op de werkzaamheden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tijdens het afgelopen gerechtelijk werkjaar (artikel 48 DBRC-decreet).

Dit jaarverslag is onderverdeeld in drie grote delen. Het eerste deel omvat het werkingsverslag van de eerste voorzitter van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. Het tweede deel biedt, op basis van cijfermateriaal, een overzicht van de activiteiten van de bestuursrechtscolleges, terwijl het derde deel relevante en principiële rechtspraak belicht.

DEEL 1. ORGANISATIE EN BELEID

1. Historiek

Met het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, hierna kortweg DBRC-decreet genoemd, is de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) opgericht.

Het DBRC-decreet heeft als doelstelling 3 Vlaamse bestuursrechtscolleges, namelijk de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, nauwer te laten samenwerken en richt daartoe de Dienst van de Bestuursrechtscolleges op als dienst die inhoudelijk en administratief deze rechtscolleges overkoepelt en ondersteunt om zo te komen tot een efficiënt, daadkrachtig (en tegelijkertijd kostenbesparend) geheel.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges zorgt voor een flexibele en efficiënte ondersteuning van deze 3 rechtscolleges, met het oog op het garanderen, binnen een redelijke termijn, van een effectieve en kwaliteitsvolle rechtsbescherming.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is als organisatie operationeel sinds 1 november 2014.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is opgericht als een entiteit sui generis op het niveau van een departement (artikel 17, §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie).

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is een entiteit binnen het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie van de Vlaamse overheid.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende overdracht van personeel van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges naar de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en tot vaststelling van de rechtspositie van dit personeel en van de bestuursrechters van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, is het personeel van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en dat van het Handhavingscollege vanaf 1 november 2014 overgeheveld naar de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

2. Opdracht

2.1. Missie van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is specifiek opgericht door de Vlaamse decreetgever om tot synergieën te komen tussen de verschillende participerende rechtscolleges om zo onder meer schaalvoordelen te bekomen, beheerskosten te verminderen en efficiënter te kunnen werken.

Omwille van deze specifieke ontstaans- en bestaansredenen definieert de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zijn missie vanuit het strategisch waardenkader van 'operational excellence', met de focus op het zo efficiënt mogelijk organiseren van processen om zo de bij de bestuursrechtscolleges ingediende beroepen binnen een redelijke termijn kwaliteitsvol af te handelen:

“De Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges (DBRC) is de dienst die inhoudelijk en administratief de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen overkoepelt en ondersteunt.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges zorgt voor een flexibele en efficiënte ondersteuning van de rechtscolleges met het oog op het garanderen van een effectieve en kwaliteitsvolle rechtsbescherming binnen een redelijke termijn.”

Opdat de rechtscolleges kunnen functioneren als innoverende, efficiënte en daadkrachtige rechtscolleges, stemt de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zijn beleidsmodel, organisatiestructuur, personeelsformatie en procesoptimalisaties hierop af.

Daarnaast streven de rechtscolleges en de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een aantal doelstellingen na die focussen op een gebalanceerde verhouding tussen instroom en uitstroom, op de doorloop- en behandelingstermijnen en op inhoudelijk kwaliteitsvolle uitspraken, zodat de door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges ondersteunde rechtscolleges aan elke rechtzoekende een efficiënte en een inhoudelijk kwaliteitsvolle rechtsbescherming kunnen bieden.

2.2. Kerntaken van de bestuursrechtscolleges

2.2.1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb)

Historiek en samenstelling

De Raad voor Vergunningsbetwistingen is opgericht door de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), die op 1 september 2009 in werking is getreden.

Na de publicatie in het Belgisch Staatsblad op 30 november 2009 van het door de Vlaamse Regering op 20 november 2009 bekrachtigd reglement van orde, heeft de Raad zijn werkzaamheden kunnen aanvangen.

Op 1 september 2009 (de dag van de formele oprichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen) hebben drie bestuursrechters (Eddy Storms, Hilde Lievens en Filip Van Acker) hun ambt opgenomen. Een vierde bestuursrechter (Nathalie De Clercq) is benoemd vanaf 1 september 2011. Sinds 1 november 2015 is de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitgebreid met een vijfde en een zesde bestuursrechter (Pieter Jan Vervoort en Karin De Roo) en zijn de drie bestuursrechters van het Handhavingscollege (Pascal Louage, Geert De Wolf en Marc Van Asch) ook actief als bestuursrechter bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Op 12 mei 2021 heeft een zevende bestuursrechter (Christophe Smeyers) de eed af afgelegd. Vanaf 28 april 2022 is het kader van de Raad opnieuw aangevuld met drie bestuursrechters (Sofie Boeykens, Ann Carette en Tom Vandromme).

Bevoegdheden

► Voor aanvragen die zijn behandeld volgens de procedureregels van de VCRO

De Raad voor Vergunningsbetwistingen doet als administratief rechtscollege, bij wijze van arresten, uitspraak over de beroepen die worden ingesteld tot vernietiging van:

- vergunningsbeslissingen, zijnde uitdrukkelijke of stilzwijgende bestuurlijke beslissingen, genomen in laatste administratieve aanleg, betreffende het verlenen of weigeren van een vergunning;
- registratiebeslissingen, zijnde bestuurlijke beslissingen waarbij een constructie als 'vergund geacht' wordt opgenomen in het vergunningenregister of waarbij een dergelijke opname geweigerd wordt;
- de aktenames van meldingen zoals vermeld in artikel 4.2.2 VCRO.

► **Voor aanvragen die volgens de procedure van het Omgevingsvergunningsdecreet zijn behandeld**

De Raad voor Vergunningsbetwistingen doet als administratief rechtscollege, bij wijze van arresten, uitspraak over de beroepen die worden ingesteld tot vernietiging van:

- de uitdrukkelijke of stilzwijgende beslissingen betreffende de omgevingsvergunning, genomen in laatste administratieve aanleg;
- de aktenames of de niet-aktenames van een melding zoals vermeld in artikel 111 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

Op 1 augustus 2018 trad het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid in werking dat de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten introduceert. De betwistingen met betrekking tot deze vergunningen worden eveneens toegewezen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Vanaf dezelfde datum is de Raad eveneens bevoegd voor betwistingen met betrekking tot de omgevingsvergunning voor vegetatiewijzigingen. Het Decreet van 8 december 2017 houdende diverse bepalingen rond ruimtelijke ordening, milieu en omgeving integreert immers de vergunning voor het wijzigen van vegetaties of kleine landschapselementen in de omgevingsvergunning.

► **Voor onteigeningsbeslissingen**

Op 1 januari 2018 trad het decreet betreffende onteigening voor het algemeen nut in werking, zodat een definitief onteigeningsbesluit door de belanghebbenden bestreden kan worden bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

2.2.2. Het Handhavingscollege (HHC)

Historiek en samenstelling

Artikel 16.4.19, §1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), zoals ingevoegd door het decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het DABM, bepaalt dat het (Milieu)handhavingscollege opgericht is als administratief rechtscollege, zoals vermeld in artikel 161 van de Grondwet.

Na de inwerkingtreding van de regelgeving inzake de omgevingsvergunning zelf is ook deze omtrent de handhaving van de omgevingsvergunning in werking getreden. Daardoor wijzigden vanaf 1 maart 2018 de naam en de bevoegdheden van het Milieuhandhavingscollege.

Het Milieuhandhavingscollege wordt kortweg het Handhavingscollege.

Sinds 1 november 2015 zijn drie bestuursrechters (Pascal Louage, Geert De Wolf en Marc Van Asch) benoemd bij het Handhavingscollege. Deze drie bestuursrechters worden ook alle drie ingezet als bestuursrechter bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. In juli 2022 is Marc Van Asch met pensioen gegaan. Het Handhavingscollege bestaat sindsdien uit twee bestuursrechters.

Bevoegdheden

Het Handhavingscollege is als administratief rechtscollege bevoegd voor de behandeling van beroepen ingesteld tegen beslissingen van de gewestelijke entiteit (de afdeling Handhaving van het departement Omgeving) waarbij een alternatieve of een exclusieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming.

Enkel diegene aan wie de boete is opgelegd, is beroepsgerechtigd. Het beroep schorst onmiddellijk de bestreden beslissing.

De bestuurlijke beboeting kan schendingen van een brede waaier van Europese verordeningen, milieuwetten en -decreten bestraffen. Het toepassingsgebied van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (kortweg DABM) omvat zowel milieuhygiënewetgeving als milieubeheerwetgeving. Artikel 16.1.1 van het DABM en artikel 2 van het Milieuhandhavingsbesluit bevatten een opsomming van de wetgeving in kwestie.

2.2.3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen (R.Verkb.)

Historiek en samenstelling

Het DBRC-decreet heeft, met ingang van 1 november 2014, de provinciale Raden voor Verkiezingsbetwistingen omgevormd tot één Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Vanaf 1 januari 2015 gelden tevens nieuwe procedureregels voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen krachtens het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is professor dr. Herman Matthijs.

Met het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2018 zijn 9 aanvullende bestuursrechters (waarvan 2 inmiddels, omwille van een onverenigbaarheid, ontslag hebben genomen) voor een periode van zes jaar herbenoemd als aanvullend bestuursrechter bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Met het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2018 zijn, na een door de DBRC georganiseerde, objectieve en decretaal bepaalde selectieprocedure, bijkomend 5 aanvullende bestuursrechters voor een periode van zes jaar benoemd als aanvullend bestuursrechter bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Bevoegdheden

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen is een onafhankelijk Vlaams administratief rechtscollege dat de bezwaren behandelt die tegen een lokale verkiezing worden ingebracht en die de juistheid nagaat van de zetelverdeling tussen de lijsten en van de rangorde waarin de raadsleden en de opvolgers gekozen zijn verklaard. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen stelt de geldigheid van de lokale verkiezingen in Vlaanderen aldus vast, ook wanneer er geen bezwaren zijn. Zo kunnen de rechtstreeks verkozen raden van de provincies, gemeenten, districten en sommige OCMW's starten.

De Raad behandelt ook geschillen in verband met verkiezingsuitgaven door kandidaten en lijsttrekkers en nog een aantal andere geschillen over lokale mandatarissen, vermeld in het Gemeentedecreet, het Provinciedecreet en de OCMW-wet.

Alleen kandidaten kunnen bezwaren indienen.

3. Organisatiestructuur

3.1. Regelgevend kader

Artikel 5 van het DBRC-decreet bepaalt dat de Vlaamse bestuursrechtscolleges bestaan uit ten minste acht effectieve bestuursrechters, onder wie een eerste voorzitter, voorzitters en kamervoorzitters.

Bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, respectievelijk het Handhavingscollege, kunnen door de eerste voorzitter, ten behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, ter beschikking gesteld worden van het Handhavingscollege, respectievelijk de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikel 5, tweede lid DBRC-decreet).

De algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges stelt onder de effectieve bestuursrechters, die deel uitmaken van de algemene vergadering, een eerste voorzitter aan voor een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd (artikel 8, eerste lid DBRC-decreet).

De eerste voorzitter is belast met de algemene en dagelijkse leiding van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. De eerste voorzitter is tevens hoofd van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. De eerste voorzitter kan bevoegdheden inzake het dagelijks beheer delegeren aan de beheerder (artikel 9, eerste t.e.m. derde lid DBRC-decreet).

De functie van beheerder, hoofd van het coördinatiebureau, hoofdgriffier, griffier, griffiemedewerker, coördinatiejurist en referendaris wordt opgenomen door personeelsleden van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. Deze personeelsleden kunnen hun functie bij de Dienst van de Bestuursrechtscolleges niet cumuleren met een andere functie bij de diensten van de Vlaamse overheid. De personeelsleden oefenen hun ambt onafhankelijk en onpartijdig uit. Zij mogen geen nadeel ondervinden van de uitoefening van hun taken (artikel 6 DBRC-decreet).

De eerste voorzitter oefent het mandaat van korpschef uit. Het mandaat van korpschef omvat het hiërarchisch en functioneel gezag over de bestuursrechters. De eerste voorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming tussen de Vlaamse bestuursrechtscolleges (artikel 9, achtste t.e.m. tiende lid DBRC-decreet).

De voorzitters van het Handhavingscollege en van de Raad voor Vergunningsbetwistingen worden aangesteld onder en door de effectieve bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij dat Vlaams bestuursrechtscollege.

De voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen wordt aangesteld onder en door de aanvullende bestuursrechters die benoemd zijn bij dat Vlaams bestuursrechtscollege.

Ook deze voorzitters hebben een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd.

De voorzitter van elk bestuursrechtscollege bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming binnen het Vlaams bestuursrechtscollege waarvoor hij bevoegd is. Hiertoe kan elke voorzitter een zaak op eigen initiatief, of op vraag van een kamervoorzitter, toewijzen aan een kamer met drie rechters.

De voorzitter van elk bestuursrechtscollege is binnen dat rechtscollege belast met de efficiënte toewijzing van een beroep (artikel 10 DBRC-decreet).

De Vlaamse bestuursrechtscolleges worden ingedeeld in kamers. Een enkelvoudige kamer houdt zitting met één bestuursrechter. Meervoudige kamers houden zitting met drie bestuursrechters. De eerste voorzitter bepaalt de samenstelling van de kamers en wijst de kamervoorzitters aan.

Een kamervoorzitter heeft de leiding van een kamer van een bestuursrechtscollege, is belast met de organisatie ervan en brengt daarover verslag uit bij de eerste voorzitter.

Elke kamervoorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming in de eigen kamer (artikel 12 DBRC-decreet).

De rechtspositieregeling van de bestuursrechters is opgenomen in het DBRC-decreet (artikel 48 e.v.) en in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende overdracht van personeel van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges naar de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en tot vaststelling van de rechtspositie van dit personeel en van de bestuursrechters van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Op 3 november 2014 heeft de algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een 'huishoudelijk reglement van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges en hun algemene vergadering' goedgekeurd.

3.2. Organogram en personeelskader

Op 17 november 2014 heeft de algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de rechtscolleges, conform artikel 8 van het DBRC-decreet, Eddy Storms, bestuursrechter bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, als eerste voorzitter verkozen voor een periode van 5 jaar.

De eerste voorzitter is de lijnmanager van de personeelsleden van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de korpschef van de bestuursrechters van de rechtscolleges. Op 9 september 2019 heeft de algemene vergadering Eddy Storms herverkozen als eerste voorzitter.

De voorzitter van de Raad voor Vergunningsbetwistingen is Filip Van Acker. Het kader van de Raad is het voorbije werkjaar gestegen naar 9 bestuursrechters (waaronder de eerste voorzitter van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges).

Bij het Handhavingscollege is de voorzitter, Marc Van Asch, tijdens het werkjaar op pensioen gegaan en is hij als voorzitter opgevolgd door Pascal Louage.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen bestaat uit een voorzitter, professor dr. Herman Matthijs en aanvullende bestuursrechters die allen ad hoc actief zijn: Sven Boullart, Hilde Derde, Ronny Frederickx, Dirk Vanderkelen, Luc Verhulst, Eric Vermeiren, Luc Vermeiren, Stef Keunen, Matthias Valkeniers, Patrick Vandendael en Daan Fossaert.

De bestuursrechters bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en bij het Handhavingscollege vormen, samen met de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, de algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft op het einde van het werkjaar 2021-2022 haar organisatiestructuur na een grondige analyse en evaluatie een update gegeven.

Onder de koepel 'juridische ondersteuning' bevinden zich voortaan de unit Rechtspraakondersteuning en het Coördinatie- en Kennisbureau.

De referendarissen en de griffie maken deel uit van de unit Rechtspraakondersteuning.

Referendarissen bij de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zijn juristen die de bestuursrechtscolleges inhoudelijk ondersteunen bij de voorbereiding van dossiers. De griffie zorgt voor de administratieve ondersteuning van de bestuursrechtscolleges.

Het hoofd van de unit Rechtspraakondersteuning wordt bijgestaan door een hoofdreferendaris en een hoofdgriffier.

Het Coördinatie- en Kennisbureau ondersteunt de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de bestuursrechtscolleges zelf om de eenheid van rechtspraak en rechtsvorming tussen en in de Vlaamse bestuursrechtscolleges te bewaken.

Het hoofd van het Coördinatie- en Kennisbureau wordt bijgestaan door 5 (deeltijdse) coördinatiejuristen.

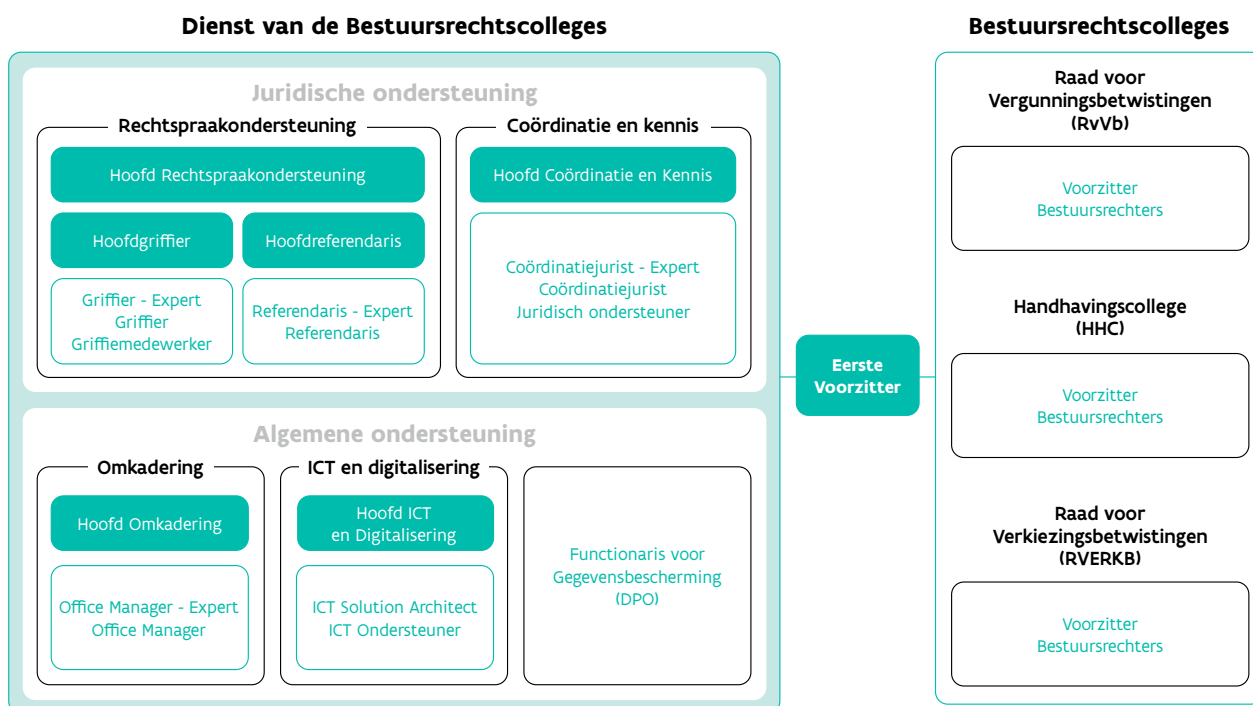
Onder de koepel 'algemene ondersteuning' werken voortaan de functionaris voor gegevensbescherming (DPO) en de units Omkadering en ICT en Digitalisering.

De unit Omkadering ondersteunt de Dienst van de Bestuursrechtscolleges bij de dagelijkse organisatie en het beheer ervan en bestond het voorbije werkjaar uit twee office managers en het hoofd omkadering (de decretale 'beheerder'), die ook als bemiddelaar aangesteld werd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De unit ICT en Digitalisering verzorgt enerzijds de operationele ICT-dienstverlening van de Dienst en faciliteert anderzijds het verder uitbouwen van de digitale werking en bijhorende ICT-infrastructuur.

Op het einde van het werkjaar 2021-2022 bestond het team uit de ICT Solution Architect en het hoofd van de unit. Beiden zijn aangesteld via Vlaanderen Connect (vzw voor strategisch ICT-talent).

Dit alles leidt tot volgend organogram:

3.3. HR- en organisatiebeleid

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges staat als organisatie en als werkgever voor heel wat uitdagingen. Deze uitdagingen vragen om een HR- en organisatiebeleid dat de Dienst van de Bestuursrechtscolleges als relatief jonge organisatie ontwikkeld heeft en verder ontplooit.

Dit wordt verder toegelicht bij het onderdeel 'Doelstellingen m.i.v. implementatie en evaluatie beleidsplan'.

3.4. ICT- en digitaliseringsbeleid

Digitalisering van de procedures bij de Bestuursrechtscolleges én een adaptief ICT-beleid is een prioriteit voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De operationele werking van de Dienst wordt geoptimaliseerd door het beschikbaar stellen van een set aan digitale (samenwerkende) tools en applicaties. Daarnaast bouwt de Dienst op basis van een heldere digitale strategie aan een geïntegreerd applicatielandschap waarin veiligheid, schaalbaarheid en flexibiliteit centraal staan en waarbij de organisatie, processen en informatievoorziening kwalitatief kan gebeuren en continu wordt aangepast aan de wijzigende noden van de maatschappij.

Ook dit wordt verder toegelicht bij het onderdeel 'Doelstellingen m.i.v. implementatie en evaluatie beleidsplan'.

3.5. Financieel kader

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft geen beleidskredieten, alleen apparaatskredieten.

Het verbeteren van de procedures, onder meer via de verdere digitalisering ervan, wat op zijn beurt ook een impact heeft op de doorlooptijden van dossiers bij de bestuursrechtscolleges, wordt in de eerste plaats opgenomen via de werkingsmiddelen. Digitalisering is voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een blijvende prioriteit.

De werkingskredieten van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges bedragen in 2022 1.259.000 euro.¹

Daarnaast wordt het versnellen van de procedures bij de bestuursrechtscolleges ook aangepakt via het versterken van het personeelskader van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en van de bestuursrechtscolleges.

De loonkredieten van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges bedragen in 2022 6.388.000 euro.²

Ten slotte heeft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges via het DBRC-fonds een variabel krediet dat gekoppeld is aan de ontvangsten van door de procespartijen aan de bestuursrechtscolleges betaalde rolrechten. In 2021 bedroegen deze ontvangsten 489.000 euro.

---

1 De Vlaamse Regering heeft bij het begin van deze legislatuur beslist om recurrent 1 miljoen euro bijkomende middelen toe te kennen aan de Dienst van de Bestuursrechtscolleges met enerzijds het oog op de uitbreiding van de bevoegdheden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en anderzijds het verminderen van de doorlooptijden bij de Vlaamse Bestuursrechtscolleges.

2 Bij de begrotingsopmaak voor 2021 heeft de Vlaamse Regering beslist om bijkomend recurrent 2 miljoen euro loonkredieten vrij te maken voor het aanwerven van zowel bestuursrechtscollegiers, inhoudelijk en ondersteunend personeel als ICT-personeel, met als achterliggende doelstelling de ambities die geformuleerd zijn in het regeerakkoord, met name de digitale transformatie en een snellere juridische beroepsprocedure, waar te maken.

4. Doelstellingen m.i.v. implementatie en evaluatie beleidsplan

De algemene vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft het beleidsplan 2021 – 2024, met als titel “Kwaliteitsvolle, efficiënte en digitale bestuursrechtspraak, op weg naar een Vlaamse rechterlijke macht” goedgekeurd in de loop van het 12de werkjaar, waardoor er daarin niet alleen rekening gehouden is met het Vlaams regeerakkoord van 2019, maar ook met het in september 2020 door de Vlaamse Regering voorgesteld “Relanceplan – Vlaamse Veerkracht”.

In deze evaluatie van dat beleidsplan rapporteert de Dienst van de Bestuursrechtscolleges over de evolutie met betrekking tot de relevante onderdelen van het beleidsplan tijdens het 13de werkjaar.

4.1. Kwaliteit van de bestuursrechtspraak

De kwaliteit van de bestuursrechtspraak behouden, en waar mogelijk, verbeteren, is en blijft de absolute prioriteit van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

4.2. De DBRC als aantrekkelijke werkgever

Om de kwaliteit en de efficiëntie van de bestuursrechtspraak te waarborgen blijft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zich verder positioneren als een aantrekkelijke werkgever.

4.2.1. Versterking van het personeelskader

Tijdens het 13de werkjaar is het personeelskader aanzienlijk versterkt.

Op 31 augustus 2022 waren er meer dan 60 medewerkers van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Met inbegrip van de eerste voorzitter waren er 12 bestuursrechters, zodat er op dat ogenblik in beginsel 11 bestuursrechters volledig inzetbaar waren voor het behandelen van dossiers.

3 bestuursrechters zijn wel pas op 1 mei 2022 in dienst getreden en 1 bestuursrechter is tijdens het werkjaar gepensioneerd, zodat er gedurende een bepaalde periode van het werkjaar in realiteit slechts 8 bestuursrechters volledig inzetbaar waren.

Omwille van de verhoging van het aantal bestuursrechters rekruteert de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (pro-)actief en permanent ondersteunende referendarissen, coördinatiesjuristen, griffiers en andere medewerkers, onder andere door de aanwezigheid op jobbeurzen voor afstuderende laatstejaarsstudenten.

4.2.2. De DBRC als innovatieve arbeidsorganisatie

Zoals blijkt uit de (vorige) evaluatie van het beleidsplan in het jaarverslag 2020-2021 van het 12de werkjaar had de Dienst van de Bestuursrechtscolleges toen al de eerste stappen gezet voor de update van de organisatie.

Tijdens het 13de werkjaar heeft de Dienst een hoofdreferendaris aangesteld, die onder andere als taak heeft de referendarissen te vertegenwoordigen binnen de organisatie en de referendarissen ook praktisch en organisatorisch te leiden.

Omwille van het belang van de digitalisering leidt het tijdens het vorig werkjaar aangesteld hoofd van de unit ICT en digitalisering een team met een ICT solution architect en een ICT-ondersteuner.

Door de uitbreiding van de organisatie naar meer dan 60 medewerkers is vervolgens het sinds 2015 bestaand 'stafoverleg' vervangen door een managementteam dat bestaat uit de eerste voorzitter, het hoofd van de unit rechtspraakondersteuning, de hoofdreferendaris, de hoofdgriffier, het hoofd omkadering, het hoofd ICT en digitalisering en het hoofd van het coördinatie- en kennisbureau.

In een nieuw organogram zijn de benamingen van sommige functies aangepast (zoals van 'zittingsgriffier' en/of 'toegevoegd griffier' naar 'griffier') en zijn de verhoudingen tussen deze (nieuwe) functies vastgelegd.

Ook op basis van het nieuw organogram is de Dienst van de Bestuursrechtscolleges gestart met de tijdens het volgende werkjaar verder uit te bouwen loopbaanontwikkeling en beloningsbeleid voor de medewerkers. Een aantal referendarissen, coördinatiejuristen en griffiers kunnen in het kader daarvan doorgroeien tot 'expert'.

Fundamenteel blijft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges vragende partij voor een eigen personeelsstatuut voor alle medewerkers, gebaseerd op, maar toch afwijkend van het algemeen Vlaams Personeelsstatuut (VPS), dat moet toelaten de volledige onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de bestuursrechtpraak door de bestuursrechtscolleges en van de er door overkoepelde en ondersteunde Dienst van de Bestuursrechtscolleges te waarborgen.

4.3. Efficiëntie van de bestuursrechtpraak

4.3.1. Het verder inkrimpen van de doorlooptijden

Ook tijdens het 13de werkjaar **is de doorlooptijd van een vergunningsbetwisting verder verlaagd tot gemiddeld ongeveer 12 maanden** tussen de indiening van een beroep en de uitspraak door de bestuursrechter.

Er is een licht stijgende trend van het aantal nieuwe vergunningsbetwistingen, waarvan er opnieuw meer ingediend zijn dan tijdens het vorige werkjaar.

Het is en blijft de ambitie van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges om tijdens het volgende werkjaar, op kruissnelheid met 11 voltijdse bestuursrechters, die behoorlijk ondersteund worden door referendarissen, coördinatiejuristen en griffiers, de doorlooptijden verder te verminderen naar de in het beleidsplan beoogde doelstelling van gemiddeld 9 maanden in een standaard dossier.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges blijft er verder over waken dat de uiterst korte doorlooptijden voor de behandeling van UDN-vorderingen (gemiddeld twee weken na de indiening van het beroep) met een openbare zitting ongeveer een week na de indiening van het beroep, behouden blijven.

Door de implementatie van het Decreet van 21 mei 2021 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures en het daarbij aansluitend Besluit van 29 oktober 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures, dat in werking getreden is op 1 december 2021, zal de behandelingsduur van schorsingsdossiers verder verkorten.

4.3.2. Een snellere screening van dossiers

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges blijft de eigen expertise gericht inzetten.

Een snelle(re) screening van nieuw ingediende dossiers is inmiddels een vaste praktijk van de Vlaamse bestuursrechtspraak in het omgevingsrecht. Niet alleen leidt dat er toe dat bepaalde dossiers zo spoedig mogelijk, met korte debatten, behandeld kunnen worden, maar het zorgt ook voor een betere toewijzing van de voorbereiding van dossiers door de referendarissen.

In de toekomst zal de screening nog geperfectioneerd (kunnen en/of) moeten worden door ze niet alleen uit te voeren op de nieuw ingediende beroepen, maar, in de mate van het mogelijke, en eventueel ondersteund door digitalisering, ook op schorsingsprocedures en de inhoud van tijdens de procedures ingediende documenten.

4.3.3. Heerlijk Helder

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges streeft naar een zo eenvoudig en begrijpelijk mogelijk taalgebruik.

‘Heerlijk Helder’ schrijven is een permanent aandachtspunt. Intern wordt er bijzonder veel aandacht aan besteed. Extern wil de Dienst van de Bestuursrechtscolleges ijveren voor ‘Heerlijk Helder’-taalgebruik. Dat kan in het kader van de Taalunie samen met de Nederlandse Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, andere Nederlandse (bestuurs)rechtscolleges en uiteraard met Belgische rechtbanken en (bestuurs)rechtscolleges die in het Nederlands vonnissen en arresten uitspreken.

4.4. Digitale bestuursrechtspraak

4.4.1. Digitaal platform

Tijdens het werkjaar 2021-2022 is de definitieve basis gelegd voor de bouw van een digitaal platform om de procedure(s) bij de door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges volledig digitaal te laten verlopen.

Daarvoor is er een overheidsopdracht uitgeschreven die in augustus 2022 geleid heeft tot de gunning van een opdracht voor de (uit)bouw van het digitaal platform.

Dat is een belangrijke investering, zowel financieel, als qua personeel.

Het hoofd van de unit ICT en digitalisering en haar team leidt het project, waarbij naast de DPO ook tal van andere medewerkers betrokken zijn, ofwel bij de technische en/of praktische implementatie van het digitaal platform, ofwel bij de voorbereiding van de redactie van nieuwe regelgeving voor de toepassing van de digitale procedures.

Er is daardoor een onmiskenbare impact op de professionele inzetbaarheid van die medewerkers voor andere professionele taken.

4.4.2. Digitaal vriendelijke regelgeving

De bestaande regelgeving moet worden aangepast voor de toepassing van de digitale procedures via het digitaal platform. Bovendien moet de regelgeving ook eenvoudig, duidelijk en ‘future proof’ zijn en blijven.

Elke decretale of reglementaire wijziging leidt immers tot bijkomende kosten en/of uitdagingen bij de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van het toekomstig digitaal platform.

4.4.3. Een digitale procedure en toekomstbestendige digitalisering, ook door uitbouw van de kennisdatabank

De uitbouw van een kennisdatabank is een uiterst belangrijk onderdeel van het digitaliseringsproject van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Door de rechtspraak van de bestuursrechtscolleges beter toegankelijk te maken, kunnen procedures vermeden worden en/of toegespitst worden op nieuwe of zware juridische knelpunten.

De voorbereiding van de uitbouw van de kennisdatabank gebeurt intern in nauw overleg met het coördinatie- en kennisbureau en extern door contacten met derden, zoals de kennisunit van de Nederlandse Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak.

4.5. Vlaamse bestuursrechtspraak

In de loop van het werkjaar heeft de Vlaamse Regering een voorontwerp van decreet goedgekeurd om de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen eveneens door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges te laten overkoepelen en ondersteunen, zoals bepaald in het Vlaams regeerakkoord van 2019.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges verwelkomt deze (pas tijdens het volgend werkjaar geplande) 'inkanteling' van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen voor zover dit tot schaalvoordelen en efficiëntiewinsten leidt, maar waarschuwt daarbij toch voor eventueel nadelige effecten op de behandeling van andere betwistingen door andere door de Dienst overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges, zoals de Raad voor Vergunningsbetwistingen, voor zover de procedure, organisatie en werkwijze te veel zou verschillen.

Dat geldt overigens ook voor de nu reeds door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges overkoepelde en ondersteunde Raad voor Verkiezingsbetwistingen, waarvan de werkwijze en organisatie beter of meer afgestemd kan worden op de andere door de Dienst overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges.

4.6. De Vlaamse bestuursrechtspraak als onderdeel van de samenleving

De Vlaamse bestuursrechtspraak in het omgevingsrecht is een onderdeel van de samenleving en de Dienst van de Bestuursrechtscolleges heeft dan ook volop contacten met het werkveld.

Zo zijn er goede contacten met tal van stakeholders, zoals de Orde van Vlaamse Balies (OVb), het Genootschap Advocaten Publiekrecht (GAP), de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG).

Tijdens de jaarlijkse openingszitting met een spreker over een bestuursrechtelijk onderwerp en de voorstelling van de kerncijfers van het voorbije werkjaar, is ook elke geïnteresseerde welkom.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges onthaalt graag iedereen, die wil kennismaken met de organisatie en de werking.

Zo zijn er regelmatig bezoeken van groepen studenten Rechten of Rechtspraktijk en zijn er ook studiestages mogelijk.

Buitenlandse bestuursrechters komen op werkbezoek en Vlaamse bestuursrechters leren uit en van de praktijk van buitenlandse bestuursrechtscolleges.

In oktober 2021 was de Dienst van de Bestuursrechtscolleges de gastheer voor de (derde) expertmeeting van het Nederlands – Belgisch 'Platform publiek- en privaatrecht in dialoog' met als thema 'Verhaal van door de overheid bij haar taakuitoefening gemaakte kosten: wetgever of rechter?'

Zowel met de Belgische Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, de cassatierechter van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege (en de beroepsrechter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen), als met de Nederlandse Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, heeft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges goede en nauwe contacten.

Bij de selectie van de 3 bijkomende bestuursrechters zetelde niet alleen een Belgische, maar ook een Nederlandse staatsraad in de jury.

5. Het procedureverloop bij de rechtscolleges

5.1. De procedure

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) omvat een aantal procedurele bepalingen die (vooral) de procedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege stroomlijnen.

Het procedureverloop wordt verder uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, hierna kortweg Procedurebesluit genoemd.

De procedurele bepalingen van het DBRC-decreet inzake de rechtspleging van de dossiers en het Procedurebesluit zijn in werking getreden op 1 januari 2015.

Deze regelgeving kan geconsulteerd worden op www.dbrc.be.

5.2. Gewijzigde regelgeving

In 2021 zijn het DBRC-decreet en DBRC-procedurebesluit gewijzigd om de procedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen verder te verfijnen:

- het Decreet van 5 maart 2021 *tot wijziging van artikel 37 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat de injunctie betreft,*
- het Decreet van 21 mei 2021 *tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures (B.S. 14/06/2021).*

De wijzigingen aan artikel 35 en 37 DBRC-decreet zijn in werking getreden op 24 juni 2021.

Met de publicatie van het Besluit van 29 oktober 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures (B.S. 1/12/2021) zijn ook de overige decretale en reglementaire bepalingen in werking getreden op 1 december 2021.

De overgangsbepalingen zijn opgenomen in artikel 9 van het wijzigingsdecreet en in artikel 30 van het wijzigingsbesluit.

Het procedureverloop bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen is hiermee op een aantal belangrijke punten gewijzigd:

- De vergunninghouder en de persoon die de melding verricht, worden van rechtswege als volledig volwaardige procespartij erkend. Voortaan worden ze ‘automatisch’ en dus ‘van rechtswege’ als partij betrokken in de procedure, net zoals de verwerende partij. Hij of zij moet bijgevolg niet meer vragen om formeel tussen te komen in de procedure. Zij zijn ook geen rolrecht meer verschuldigd.
- Het ‘belang bij het middel’ wordt verfijnd. Een middel kan voortaan maar tot de vernietiging leiden indien (1) de partij wordt benadeeld door de ingeroepen onwettigheid, (2) de regeling kennelijk strekt tot bescherming van de belangen van de partij en (3) de partij niet kennelijk verzuimd heeft de ingeroepen onwettigheid aan te voeren op het nuttige ogenblik waarop het kon worden aangevoerd tijdens de bestuurlijke procedure.
- De bemiddelingsprocedure bij de Raad wordt vereenvoudigd door het vervangen van tussenarresten door een gebruiksvriendelijke variant.
- De substitutiebevoegdheid wordt verder verfijnd, zonder afbreuk te willen doen aan de scheiding der machten.
- De procedure tot tussenkomst wordt versneld: het opstellen van een beschikking tot tussenkomst is niet meer nodig. Dit is een administratieve vereenvoudiging.
- Ook de termijnen van de schorsings- en vernietigingsprocedures worden ingekort doordat de verzoekende partij en de tussenkomende partij voortaan het rolrecht betaalt op het ogenblik van het indienen van het verzoekschrift of het ogenblik van de tussenkomst. Het is dus niet langer noodzakelijk dat de griffier een brief stuurt aan de verzoekende partij en de tussenkomende partijen met een uitnodiging tot betaling van het rolrecht. Hierdoor wordt opnieuw de procedure vereenvoudigd.
- De doorlooptijd binnen de schorsingsprocedure wordt ingeperkt. Zo worden duidelijke ordeterminen gekoppeld aan de termijn waarbinnen een afschrift van het verzoekschrift moet worden betekend aan de partijen en de belanghebbende(n), aan de termijn waarbinnen een zitting over de gevorderde schorsing zal plaatsvinden en aan de termijn waarbinnen de RvVb uitspraak doet over de vordering tot schorsing.
Dit zou ook de noodzaak aan schorsingsprocedures bij uiterst dringende noodzakelijkheid moeten beperken, wat de behandeling van de andere dossiers door de Raad voor Vergunningsbetwistingen ten goede komt.
- Het verlenen van toegang tot het omgevingsloket wordt voortaan beschouwd als een indiening van het administratief dossier bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.
- De mogelijkheid om een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen wordt scherper gesteld om deze te laten overeenstemmen met haar achterliggende doelstelling: het tegemoetkomen aan een deel van het ereloon van de advocaat dat verschuldigd is voor bepaalde proceshandelingen.

Het toekennen van een rechtsplegingsvergoeding is voortaan niet alleen mogelijk in een vernietigingsarrest ten gronde, maar ook reeds in het arrest waarbij uitspraak wordt gedaan over de vordering tot schorsing, respectievelijk de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid. Dat er in bepaalde gevallen een verhoogde financiële drempel kan ontstaan door de cumulatie van rechtsplegingsvergoedingen in de schorsings- en vernietigingsprocedure, wordt getemperd door de bedragen van de vergoeding zelf niet te verhogen.

Een verzoekende partij wiens schorsingsvordering werd afgewezen, maar die ten gronde in het gelijk werd gesteld, kon tot op heden een verhoogde rechtspleging genieten (m.a.w. ook een rechtsplegingsvergoeding voor de schorsingsprocedure). Deze anomalie wordt weggewerkt: de partij die een vordering verliest (schorsing dan wel vernietiging) is voortaan in principe een rechtsplegingsvergoeding verschuldigd.

DEEL 2. HET VOORBIJE WERKJAAR IN CIJFERS

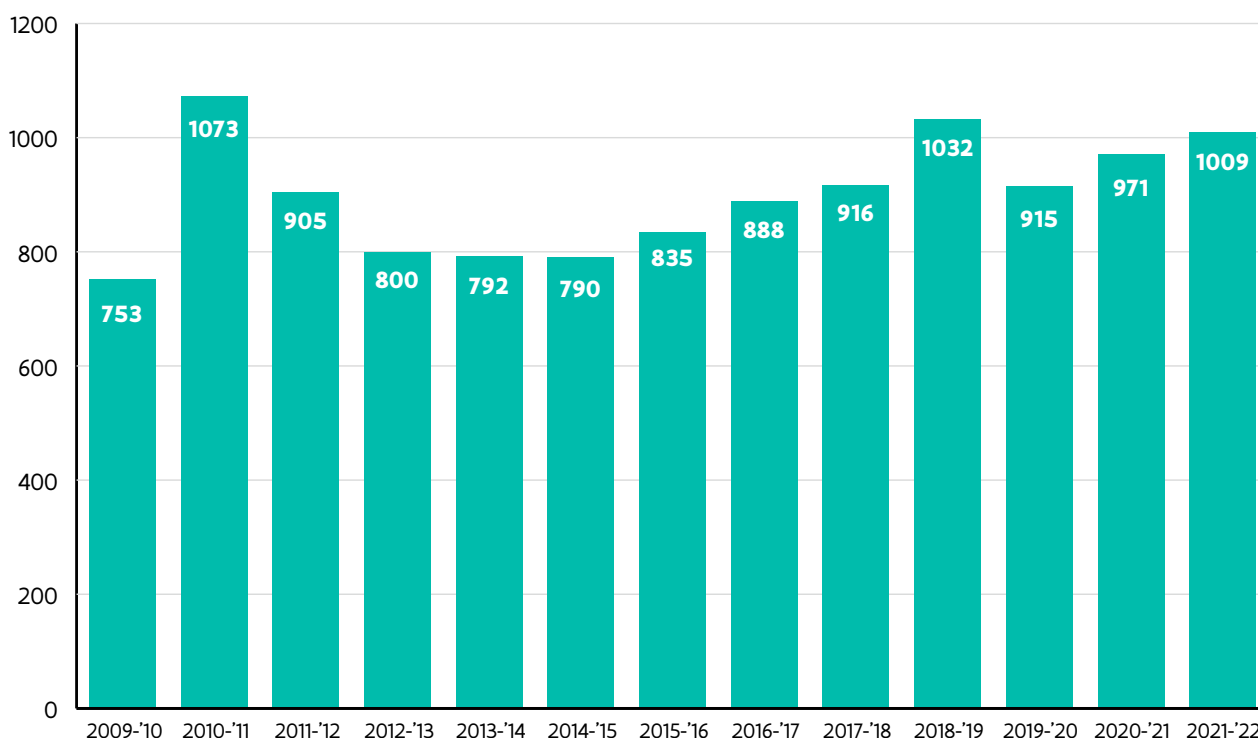
In dit hoofdstuk worden de belangrijkste cijfers van het voorbije werkjaar met betrekking tot de behandeling van beroepen door de bestuursrechtscolleges weergegeven.

1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen

1.1. Instroom

1.1.1. Verzoekschriften

Tijdens het dertiende werkjaar van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, van 1 september 2021 tot en met 31 augustus 2022, zijn er 1.009 verzoekschriften in de vernietigingsprocedure ingediend.

Ook zijn er bijkomend 8 vorderingen tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing ingediend waarop geen beroep tot vernietiging is gevolgd.

Na de decreetswijziging van 18 november 2011, waardoor vanaf 29 december 2011 de leidend ambtenaar van het departement Ruimte Vlaanderen (nu departement Omgeving), en niet langer de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaren, de procesbevoegdheid heeft om bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen een verzoekschrift in te dienen, bleef de jaarlijkse dossierinstroom gedurende drie werkjaren, namelijk van 2012 tot en met 2015, relatief stabiel.

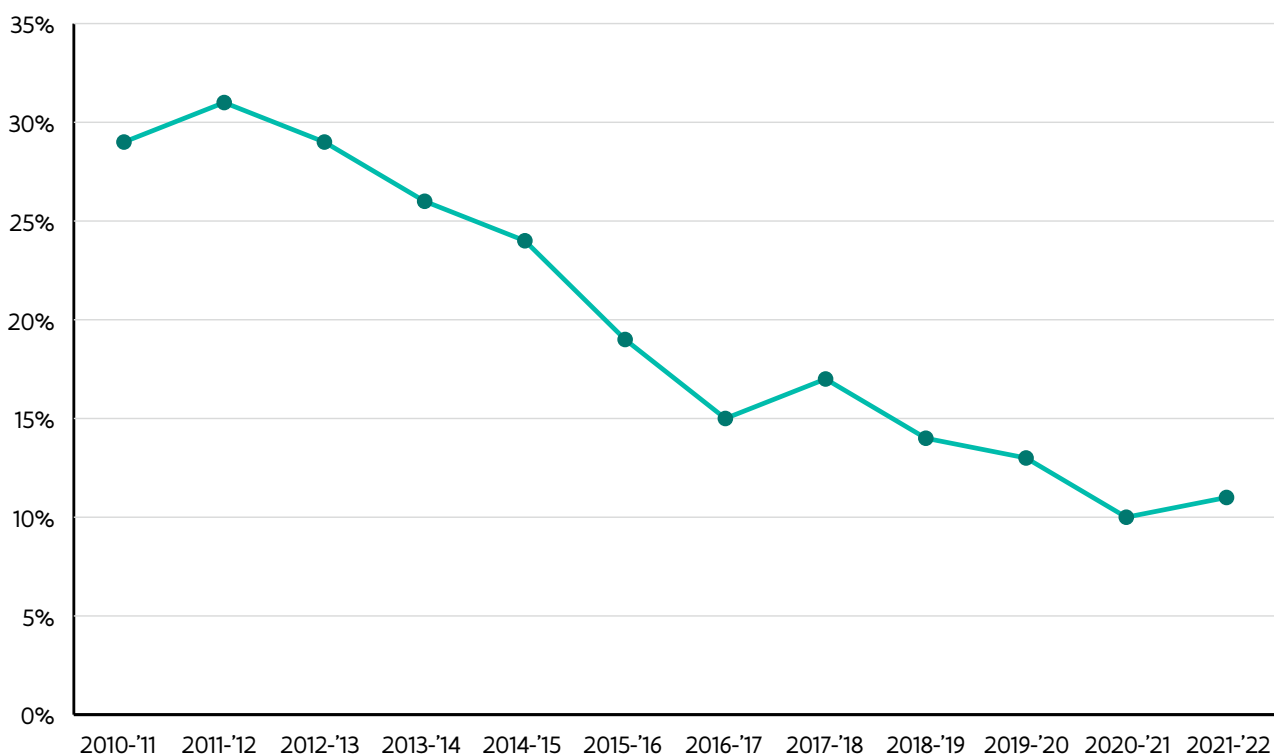
Vanaf het werkjaar 2015-2016 worden er stelselmatig opnieuw meer verzoekschriften in de vernietigingsprocedure ingediend. Enkel in het werkjaar 2019-2020 was er een knik in de stijgende curve van de dossierinstroom.

1.1.2. Aard van de vordering

Tijdens het dertiende werkjaar is in 89% van de dossiers alleen de vernietiging van een bestreden beslissing gevorderd, terwijl in 10% van de dossiers tegelijkertijd ook de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing gevraagd werd.

In 1% van de dossiers is de vordering tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing op een ander tijdstip ingediend dan het beroep tot vernietiging van de bestreden beslissing.

Daarnaast zijn er bijkomend 8 vorderingen tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing ingediend waarop geen beroep tot vernietiging is gevolgd.

TABEL. AARD VAN DE VORDERING

	BEROEP TOT VERNIETIGING	BEROEP TOT VERNIETIGING M.I.V. EEN VORDERING TOT SCHORSING
• 2021-2022	89%	11%
• 2020-2021	90%	10%
• 2019-2020	87%	13%
• 2018-2019	86%	14%
• 2017-2018	83%	17%

Het voorbije jaar kunnen we spreken van een potentiële stabilisatie van het percentage aan vorderingen tot schorsing, ten opzichte van de gestage dalende tendens tijdens de voorafgaande tien jaar.

Verzoekende partijen beschikken sinds 1 januari 2015 ook over de mogelijkheid om op om het even welk ogenblik tijdens de procedure een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden vergunningsbeslissing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) in te dienen.

TABEL. AANTAL UDN-VORDERINGEN

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
• #	45	46	50	36	50	45	36
• %	5%	5,2%	5,5%	3,5%	5,5%	4,6%	3,6%

Tijdens het dertiende werkjaar zijn 36 UDN-vorderingen ingediend, of, op een totaal van 1.009 ingediende beroepen, zo'n 3,6%.

De voorbije jaren is het aantal UDN-vorderingen telkens beperkt gebleven tot een 35 à 50-tal.

1.1.3. Voorwerp van het beroep

Een verzoekende partij dient bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen een beroep in tegen een bestreden beslissing waarbij ofwel een vergunning (of de registratie) geweigerd wordt, al dan niet stilzwijgend (19,4% van de beroepen), ofwel een vergunning verleend wordt, al dan niet onder voorwaarden (64,1%).

In 3,7% van de dossiers wordt een beslissing betwist waarbij het georganiseerd administratief beroep onontvankelijk werd verklaard.

In 6,1% van de dossiers wordt ofwel een onteigeningsbeslissing, ofwel de aktenaam of de niet-aktenaam van een melding betwist.

In 6,6% van de dossiers was deze informatie niet beschikbaar, ofwel omdat het beroep niet of onvoldoende geregulariseerd werd, ofwel omdat deze gegevens op het ogenblik van de redactie van het jaarverslag nog niet in het dossier aanwezig waren.

Verschuivingen in deze procentuele verhouding hangen nauw samen met de aard van de verzoekende partijen die een beroep indienen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Zo stemt het percentage aan bestreden weigeringsbeslissingen overeen met het percentage door de aanvrager(s) van een vergunning ingediende verzoekschriften.

Tegelijkertijd is het percentage van door belanghebbenden derden en overheidsinstanties bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen ingestelde beroepen zo goed als gelijk aan het percentage van de bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen aangevochten beslissingen, waarbij een vergunning verleend wordt.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges rapporteert vanaf het werkjaar 2016-2017 ook hoeveel dossiers ingediend worden tegen een 'herstelbeslissing'. Een herstelbeslissing is een vergunningsbeslissing na vernietiging van de initiële beslissing door de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

In 131 van de 1.009 tijdens het dertiende werkjaar ingediende beroepen (13%) is het duidelijk dat een herstelbeslissing wordt aangevochten.

TABEL. AANTAL AANGEVOCHTEN HERSTELBESLISSINGEN

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
• #	174	127	155	175	191	131
• %	20%	14%	15%	19%	20%	13%

Ten slotte is het interessant om een overzicht te geven van de bestreden beslissingen, naargelang het type of de aard ervan, waartegen in het werkjaar 2021-2022 beroep werd aangetekend:

- 49,3% omgevingsvergunningen met enkel een component 'stedenbouwkundige bouwvergunning'
- 3,9% omgevingsvergunningen met enkel een component 'verkavelingsvergunning'
- 2,5% omgevingsvergunningen met enkel een component 'milieuvergunning'
- 27,3% omgevingsvergunningen met beide componenten
- 0,2% omgevingsvergunningen over kleinhandelsactiviteiten
- 2,6% stedenbouwkundige vergunningen
- 0,4% verkavelingsvergunningen
- 3,1% registratiebeslissingen
- 4,4% aktenames of niet-aktenames van een melding
- 0,1% onteigeningsbeslissingen
- 5,85% onbekend

1.2. Uitstroom

1.2.1. Uitspraken

1.2.1.1. Algemeen overzicht

Tijdens het dertiende werkjaar heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen 1.159 uitspraken gedaan, waaronder:

- 67 beschikkingen over een verzoekschrift dat niet, onvolledig of laattijdig werd geregulariseerd (B NR), waardoor het werd geacht niet te zijn ingediend;
- 56 arresten in het kader van de vereenvoudigde procedure (A VP);
- 90 arresten over een verzoek tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de vergunning (S);
- 905 arresten ten gronde, inclusief deze via de korte debatten (A); en
- 41 arresten over een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden vergunningsbeslissing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN).

TABEL. AANTAL UITSPRAKEN NAAR AARD

	B NR	A VP	S	A	UDN	TOTAAL
• 2021-2022	67	56	90	905	41	1.159
• 2020-2021	46	81	82	1.079	66	1.354
• 2019-2020	49	28	96	985	54	1.212
• 2018-2019	51	88	137	1.099	46	1.421
• 2017-2018	23	18	136	1.032	54	1.263

Het totaal aantal uitspraken (1.159) ligt dit jaar lager dan de voorbije werkjaren.

Niet elke uitspraak is een einduitspraak waarmee het dossier op het niveau van de Raad voor Vergunningsbetwistingen volledig afgesloten wordt.

Een arrest over een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing is bijvoorbeeld per definitie geen einduitspraak. De vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing is immers steeds een accessorium van de vordering tot vernietiging van de bestreden beslissing.

Een tussenarrest kan dan weer om tal van redenen noodzakelijk zijn: bijvoorbeeld omdat procespartijen tijdens de openbare zitting voor het eerst een bijkomende exceptie opwerpen of omdat procespartijen, nadat de zaak in beraad is genomen, nieuwe elementen toevoegen aan een dossier.

TABEL. AANTAL EINDUITSPRAKEN NAAR AARD

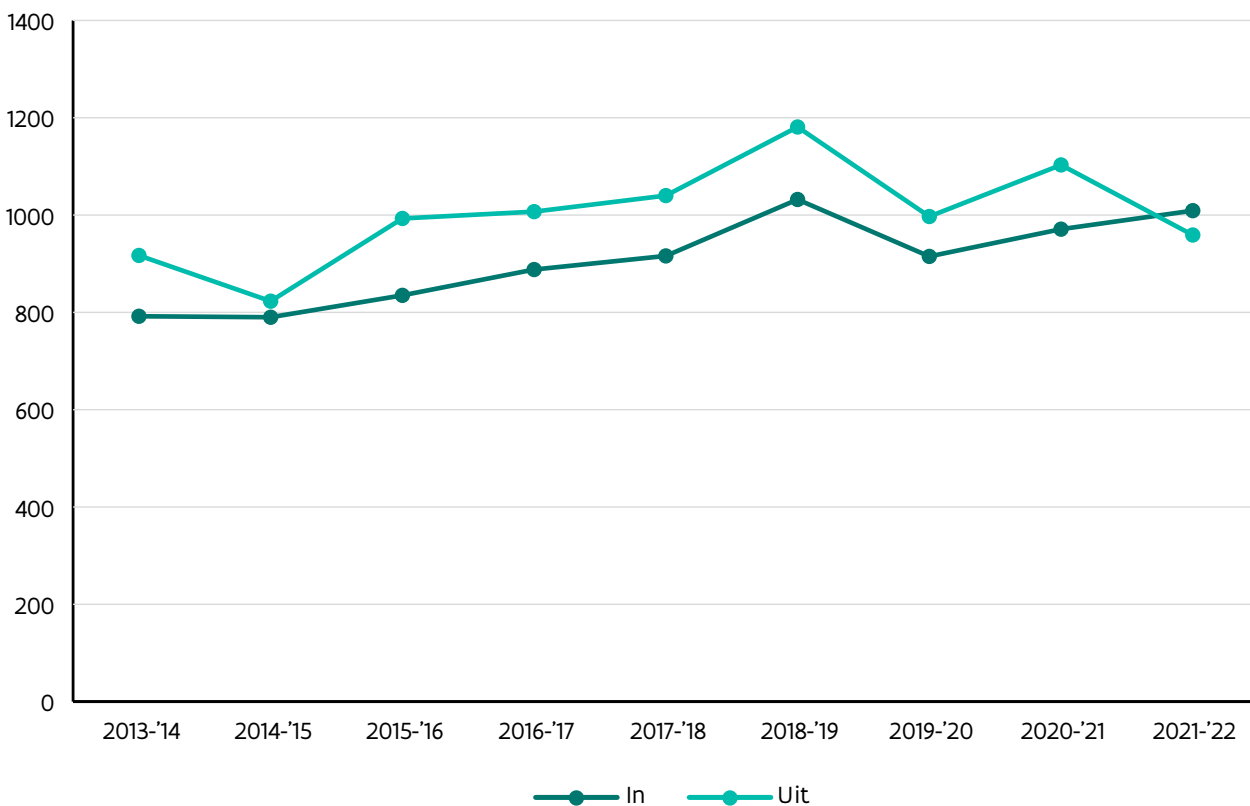
	B NR	A VP	S	A	UDN	TOTAAL
• Einduitspraak	67	50	-	842	-	959
• Geen einduitspraak	-	6	90	63	41	200

959 van de 1.159 uitspraken tijdens het werkjaar 2021-2022 hebben het dossier afgesloten.

TABEL. AANTAL EINDUITSPRAKEN

	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
• Instroom	916	1.032	915	971	1.009
• Einduitspraak	1.040	1.181	997	1.103	959

De effectieve uitstroom van dossiers in het voorbije werkjaar schommelt net zoals de vorige zes jaren rond de 1000. De uitstroom is, in tegenstelling tot de acht vorige werkjaren, lager dan de instroom van nieuwe dossiers.

1.2.1.2. Uitspraken in de verkorte procedure

50 van de 56 uitspraken (89%) in de vereenvoudigde procedure (A VP) zijn einduitspraken. De overige 6 uitspraken hebben betrekking op een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing, die als klaarblijkelijk onontvankelijk beoordeeld wordt, waarna de procedure ten gronde voortgezet wordt.

In de procedure van de korte debatten zijn 91 eindarresten geveld.

1.2.1.3. Uitspraken in de vernietigingsprocedure

Tijdens het voorbije werkjaar heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen in totaal 905 arresten uitgesproken in de vernietigingsprocedure.

In 628 dossiers heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen het beroep ontvankelijk verklaard en de ingeroepen middelen ten gronde beoordeeld.

In 353 van deze 628 dossiers (56%) heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de bestreden beslissing vernietigd.

In 4 van deze 353 dossiers heeft de Raad zijn arrest in de plaats gesteld van een nieuw te nemen beslissing en heeft de Raad de omgevingsvergunning (2 dossiers), de stedenbouwkundige vergunning (1 dossier) of de aktenaam van de melding (1 dossier) geweigerd.

In de 275 andere dossiers is de vordering tot vernietiging ontvankelijk, maar ongegrond verklaard, of het beroep verworpen.

De vernietigingsgraad, berekend op basis van door de Raad voor Vergunningsbetwistingen effectief ten gronde beoordeelde dossiers (dit zijn de dossiers die de Raad voor Vergunningsbetwistingen ontvankelijk verklaart), heeft de voorbije werkjaren steeds rond de 60% geschommeld, met uitzondering van het werkjaar 2016-2017 (52%). Tijdens het werkjaar 2021-2022 bedraagt de vernietigingsgraad 56%.

De vernietigingsgraad, berekend op basis van het totaal van 905 in de vernietigingsprocedure uitgesproken eendarresten, dus met uitzondering van de tussenarresten, bedraagt 37%.

Van de 353 dossiers waarin de Raad voor Vergunningsbetwistingen tijdens het werkjaar 2021-2022 de bestreden beslissing vernietigd heeft, hebben 300 dossiers betrekking op een (door de verwerende partij) verleende vergunning, een opname in het vergunningenregister als vergund geacht of aktenames van melding.

291 van deze 353 dossiers hebben een beslissing (van een deputatie) van een provincie als voorwerp, terwijl 39 andere dossiers betrekking hebben op een door de gewestelijke entiteit genomen beslissing en 23 dossiers een beslissing van een lokaal bestuur als voorwerp hebben.

In 51 dossiers heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen een tussenarrest uitgesproken. Daarmee werden onder meer de debatten heropend, een bemiddelingsprocedure opgestart, een prejudiciële vraag gesteld, een bestuurlijke lus mogelijk gemaakt, etc.

In 121 dossiers was het beroep onontvankelijk en/of heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen het beroep verworpen.

In 4 van deze 121 dossiers verklaarde de Raad het beroep doelloos omwille van het intrekken van de bestreden beslissing door de verwerende partij of de vernietiging door de Raad van dezelfde bestreden beslissing met een andere uitspraak.

In 1 dossier werd het derdenverzet tegen een eerder arrest van de Raad verworpen.³

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft in 93 dossiers de afstand van geding vastgesteld.

12 arresten zijn een verbetering van een materiële vergissing in een initieel uitgesproken arrest.

1.2.1.4. Uitspraken in de schorsingsprocedure

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft tijdens het voorbije werkjaar 90 arresten uitgesproken over een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing in de reguliere schorsingsprocedure, naast 6 arresten via de vereenvoudigde procedure.

In 24 dossiers heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de schorsing effectief bevolen. Procentueel (26%) ligt dat in de lijn van de voorbije werkjaren. Sinds 2016-2017 schommelt de schorsingsgraad immers tussen 23% en 28%.

---

³ RvVb 12 mei 2022, nr. RvVb-A-2122-0742 (rolnr. 2021-RvVb-0976-A).

1.2.1.5. Uitspraken in de procedure van de versnelde rechtspleging

De procedure met betrekking tot de vordering tot vernietiging van een bestreden beslissing wordt, na een uitspraak over een gewone of UDN-vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van die bestreden beslissing, pas geïnitieerd door een verzoek tot voortzetting na het arrest over de vordering tot schorsing.

Wanneer de Raad voor Vergunningsbetwistingen met een arrest de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing schorst, kan de verwerende partij of de tussenkomen partij een verzoek tot voortzetting van de rechtspleging indienen. Wanneer de Raad voor Vergunningsbetwistingen de tenuitvoerlegging niet schorst, is het aan één van de verzoekende partijen om dat verzoek in te dienen.

1.2.1.6. Uitspraken in de UDN-procedure

Tijdens het dertiende werkjaar heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen 41 uitspraken gedaan over een vordering om de tenuitvoerlegging van een bestreden vergunningsbeslissing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) te schorsen.

Daarmee houdt de uitstroom aan uitspraken in de UDN-procedure gelijke tred met de instroom aan UDN-vorderingen.

In 2 dossiers is de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid bij voorraad bevolen zonder de procespartijen eerst te horen, waarna de procespartijen opgeroepen zijn om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing bij voorraad.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft in 1 dossier de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid vervolgens evenwel verworpen. In het andere dossier heeft de Raad de opgelegde schorsing bij voorraad gehandhaafd.

Daarnaast heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen in 11 andere dossiers de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid bevolen na het horen, tijdens een openbare zitting, van de procespartijen en eventuele belanghebbenden.

Procentueel (28%) leunt het aantal effectief bevolen schorsingen bij uiterst dringende noodzakelijkheid nauw aan bij het gemiddelde van 29% aan effectieve schorsingen in de UDN-procedure overheen de werkjaren.

In 26 dossiers heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen geoordeeld dat de uiterst dringende noodzakelijkheid niet aangetoond werd en is de vordering bijgevolg verworpen.

1.2.2. Doorloop- en behandelingstermijnen

Decretaal en procedureel kader

De Raad voor Vergunningsbetwistingen is een rechtscollege en dus moeten er een aantal decretaal vastgelegde proceduretermijnen gerespecteerd worden, waaraan sowieso een bepaalde doorlooptijd verbonden is. Die termijnen zijn onder meer vastgesteld om rekening te houden met de fundamentele rechten van verdediging.

Bij het bepalen van een redelijke doorlooptermijn voor een beroep moet dan ook vooreerst rekening gehouden worden met de loutere toepassing van deze decretaal voorziene proceduretermijnen.

Daarnaast zijn de doorlooptermijnen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen soms ook afhankelijk van andere factoren, zoals een geschil over de behandeling van een strafzaak, die de procedure bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen vertraagt omdat men op het resultaat ervan moet wachten.

Soms vragen procespartijen zelf een uitstel van de behandeling van een dossier gedurende een aantal maanden om te trachten ofwel onderling, ofwel onder begeleiding van een bemiddelaar een akkoord te bereiken, niet alleen over het juridische geschil, maar vaak ook over het onderliggend conflict.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen waakt er echter over dat, wanneer de procespartijen een uitstel van de behandeling vragen, dit uitstel nooit voor onbepaalde tijd toe te staan, maar steeds tot een welbepaalde datum, zodat de Raad voor Vergunningsbetwistingen de controle behoudt over de doorlooptijd van het beroep.

Ten slotte moet ook rekening worden gehouden met de verschillende gradaties van complexiteit en diversiteit in de dossiers. Zo kan elk concreet dossier immers specifieke factoren kennen die invloed hebben op de doorlooptijd ervan.

Een dossier waarin alleen de vernietiging van een beslissing gevorderd wordt, kan bijvoorbeeld samenhangen met een ander dossier waarin ook de schorsing van de tenuitvoerlegging van dezelfde bestreden beslissing gevorderd wordt. De behandeling ten gronde van beide dossiers wordt dan op elkaar afgestemd.

Gemiddelde behandelingstermijnen

De Raad voor Vergunningsbetwistingen streeft ernaar om de gemiddelde behandelingstermijn, vanaf het in beraad nemen van het dossier op een zitting tot en met de uitspraak van het arrest, te beperken tot de decretaal voorziene ordetermijn van 60 kalenderdagen.

Doorlooptijden

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft ook het voorbije werkjaar erover gewaakt dat de gemiddelde doorlooptijden van de ingediende verzoekschriften tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) beperkt zijn tot een tiental kalenderdagen.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft daarnaast de gemiddelde doorlooptijd tussen de indiening van het verzoek tot schorsing en de betekening van de uitspraak erover verlaagd van 4,5 naar 4 maanden.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen behandelde, ook tijdens het werkjaar 2021-2022, op basis van het 'first in, first out'-principe, de oudste beroepen tot vernietiging uit de werkvoorraad prioritair en is er zo in geslaagd de tijdens de 10 eerste werkjaren ingediende dossiers, waarvan de doorlooptijden langer waren dan van de meest recent ingediende dossiers, zo goed als af te sluiten. Bovendien legt de Raad voor Vergunningsbetwistingen de klemtoon op de toepassing van het 'first in, first out'-principe ook voor de behandeling van de recente(re) dossiers.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen sluit sinds het werkjaar 2013-2014 meer dossiers af met een einduitspraak dan er nieuwe dossiers ingediend worden. Tijdens het voorbije werkjaar sloot het aantal einduitspraken (959) nauw aan bij de instroom (1.009).

De doorlooptijd tussen de indiening van een beroep en de einduitspraak erover is dan ook de voorbije werkjaren steeds verlaagd. Deze is voor standaard dossiers inmiddels verlaagd tot gemiddeld 12 maanden ten opzichte van 12 à 15 maanden tijdens het werkjaar 2019-2020.

Het verminderen van de werkvoorraad bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, en dus ook het verlagen van de doorlooptijd van een standaarddossier, blijft de uitgesproken ambitie van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Eenzijds is deze ambitie realistisch op basis van de resultaten van de voorbije werkjaren, anderzijds tonen de huidige cijfers voor instroom en uitstroom aan dat steeds rekening moet gehouden worden met onder andere het aantal nieuw ingediende dossiers en de complexiteit ervan.

1.3. De hangende dossiers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal op 31 augustus 2022 nog bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen hangende dossiers, onderverdeeld per werkjaar dat ze ingediend zijn.

Belangrijk is dat zo goed als alle nog hangende dossiers van de eerste tien werkjaren afgesloten zijn. Anders gezegd, de meerderheid van de nog hangende dossiers zijn ingediend tijdens het net afgeronde dertiende werkjaar.

TABEL. AANTAL HANGENDE DOSSIERS / WERKJAAR (STAND VAN ZAKEN OP 31/08/2022)

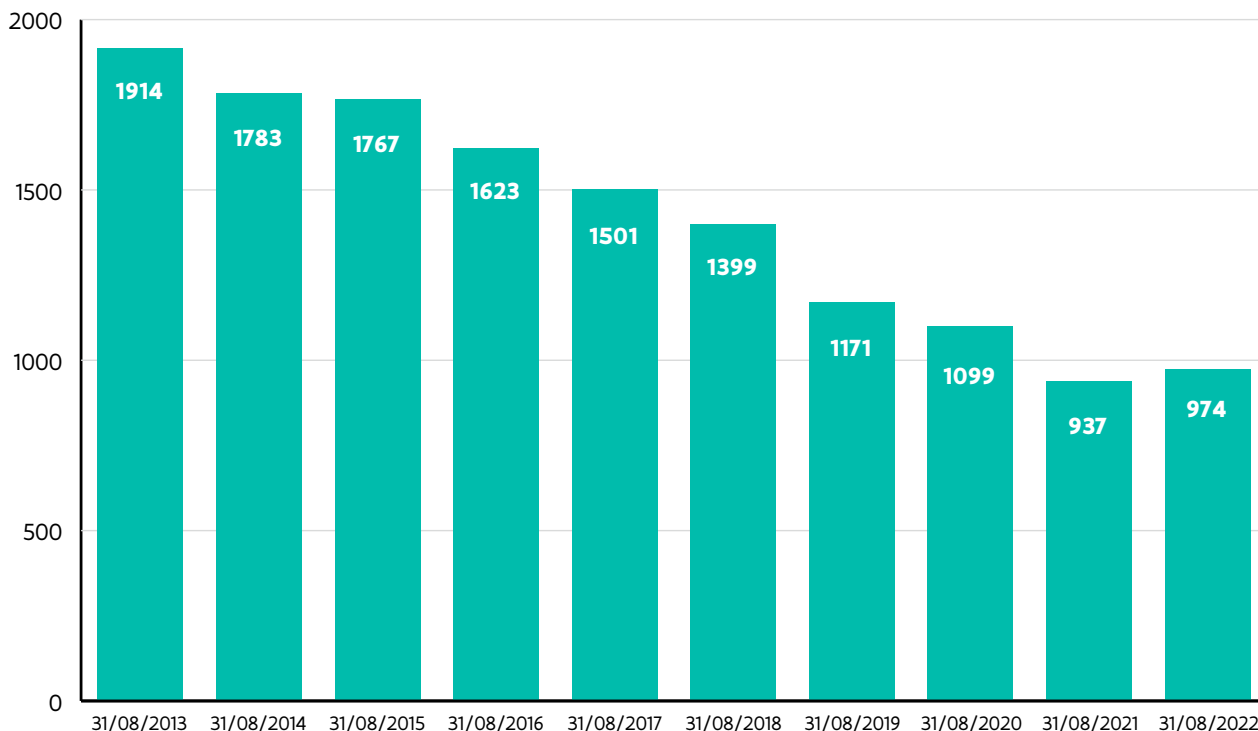
	INGEDIEND		AFGESLOTEN		HANGENDE	
		#	%	#	%	
• 2021-2022	1.009	209	21%	800	79%	
• 2020-2021	971	841	87%	130	13%	
• 2019-2020	915	891	97%	24	3%	
• 2018-2019	1.032	1.019	99%	13	1%	
• 2017-2018	921	919	99,8%	2	0,2%	
• 2016-2017	888	883	99%	5	1%	
• 2015-2016	835	835	100%	0	0%	
• 2014-2015	790	790	100%	0	0%	
• 2013-2014	792	792	100%	0	0%	
• 2012-2013	800	800	100%	0	0%	
• 2011-2012	905	905	100%	0	0%	
• 2010-2011	1.073	1.073	100%	0	0%	
• 2009-2010	753	753	100%	0	0%	
• Totaal	11.684	10.710	92%	974	8%	

Op 31 augustus 2022 zijn er nog 974 van de in totaal, sinds de start, 11.684 bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen ingediende dossiers hangende voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

800 ervan zijn tijdens het laatste werkjaar ingediende beroepen die, omwille van de decretale proceduretermijnen, ofwel nog in één of andere fase van de administratieve procedure terug te vinden zijn, ofwel klaar zijn om opgeroepen te worden voor behandeling tijdens een openbare zitting.

De 130 nog hangende dossiers die tijdens het werkjaar 2020-2021 zijn ingediend, worden in het nieuwe werkjaar vanaf 1 september 2022 verder opgeroepen om behandeld te worden tijdens een openbare zitting. De laatste dossiers van dit dertiende werkjaar, die ingediend werden in augustus 2022, worden in beginsel ten laatste tijdens het najaar van 2022 behandeld tijdens een openbare zitting.

Daarnaast zijn er op 31 augustus 2022 ook nog 24 tijdens het werkjaar 2019-2020 ingediende dossiers hangende die behandeld zijn op een openbare zitting en waarvan een uitspraak ten gronde verwacht wordt.

De werkvoorraad van de Raad voor Vergunningsbetwistingen is tijdens het werkjaar 2021-2022 in absolute cijfers (974) lichtjes gestegen ten opzichte van het begin van het werkjaar (937), hetgeen concreet betekent dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen ongeveer evenveel dossiers heeft kunnen afsluiten dan er dossiers ingediend zijn.

Dit doet echter geen afbreuk aan de duidelijk dalende tendens van het aantal hangende dossiers bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dit blijkt uit een vergelijking op een jaarlijks ijkpunt (31 augustus) van de percentages van het aantal hangende dossiers van telkens de laatste drie werkjaren:

- op 31 augustus 2016: 91% - 77% - 25%,
- op 31 augustus 2017: 91% - 63% - 18%,
- op 31 augustus 2018: 96% - 49% - 7%,
- op 31 augustus 2019: 84% - 29% - 3%.
- op 31 augustus 2020: 91% - 23% - 2%,
- op 31 augustus 2021: 82% - 11% - 3%,
- op 31 augustus 2022: 79% - 13% - 3%

Deze percentages tonen een duidelijke daling, terwijl de instroom aan dossiers de voorbije werkjaren opnieuw steeg.

Het aantal hangende dossiers beperkt zich m.a.w. jaar na jaar meer en meer tot enkel het net afgeronde werkjaar.

1.4. Nieuwe rechtstechnieken

1.4.1. Bestuurlijke lus

De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan met de bestuurlijke lus aan het vergunningverlenend bestuur de mogelijkheid bieden om bepaalde onwettigheden in een bestreden beslissing te herstellen tijdens de hangende procedure in plaats van na een vernietigingsarrest.

Na de inwerkingtreding van de (nieuwe) bestuurlijke lus⁴ heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen tijdens het werkjaar 2017-2018, en dat voor het eerst, van dit instrument gebruik gemaakt.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft tot nu toe slechts in 5 dossiers van dit instrument gebruik gemaakt.⁵

Tijdens het voorbije werkjaar heeft de Raad in 2 dossiers de bestuurlijke lus toegepast, namelijk in de zaken met rolnummers 1920/RvVb/0819/A en 2021/RvVb/0467/A. In de zaak met rolnummer 1920/RvVb/0819/A vroeg de Raad zelfs een tweede maal om de vastgestelde onregelmatigheid in de bestreden beslissing te herstellen.

1.4.2. Bemiddeling

Procespartijen kunnen de Raad voor Vergunningsbetwistingen gezamenlijk verzoeken om ter oplossing van een voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen gebrachte betwisting een bemiddelingsprocedure op te starten. De Raad voor Vergunningsbetwistingen doet dit met een tussenarrest.

Het wettelijk kader voor de bemiddeling tijdens de procedure voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen is opgenomen in artikel 42 van het DBRC-decreet en is verder uitgewerkt in het Procedurebesluit.

De Dienst van de Bestuursrechtscollèges informeert tevens via haar website <http://dbrc.be/vergunningsbetwistingen/procedure/bemiddeling> over bemiddeling.

Een bemiddeling kan betrekking hebben op verschillende (samenhangende) beroepen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De impact van het COVID-19-virus op de bemiddelingspogingen van de voorbije werkjaren is niet te onderschatten. Personen fysiek rond de bemiddelingstafel laten samenkomen is immers een absolute meerwaarde voor het bemiddelingstraject. De afgelopen werkjaren zijn veel bemiddelingsgesprekken echter op een digitale wijze georganiseerd.

---

4 De nieuwe bestuurlijke lus is in werking getreden op de door artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 "tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscollèges, wat betreft de bestuurlijke lus en diverse andere bepalingen" te bepalen datum, namelijk op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de maand van de bekendmaking van dit besluit in het Belgisch Staatsblad, dat in het Belgisch Staatsblad van 5 november 2015 gepubliceerd.

5 De zaken met rolnummers 1617/RvVb/0023/A, 1516/RvVb/0498/SA en 1617-RvVb-0681-SA zijn allen afgerond voor de aanvang van het werkjaar 2019-2020.

Tijdens het werkjaar 2021-2022 waren er 8 bemiddelingspogingen. 1 keer werd de bemiddeling gestaakt, 7 andere bemiddelingen zijn nog lopende.

Tijdens het werkjaar 2020-2021 werden 6 bemiddelingspogingen opgestart. Tot nu toe zijn 4 bemiddelingen succesvol afgesloten. 2 andere bemiddelingen zijn nog lopende.

Tijdens het werkjaar 2019-2020 waren er 13 bemiddelingspogingen. Slechts tweemaal leidde dit tot een bemiddelingsakkoord. 10 keer werd besloten om de zaak terug naar de Raad te sturen. 1 bemiddeling is nog lopende.

Tijdens het werkjaar 2018-2019 werden 7 bemiddelingspogingen opgestart. Vijfmaal werd een bemiddelingsakkoord bereikt, 2 keer werd de bemiddeling gestaakt.

Ook tijdens het werkjaar 2017-2018 waren er 7 bemiddelingspogingen. Toen werd viermaal een bemiddelingsakkoord bereikt, 3 keer werd de bemiddeling gestaakt.

In het werkjaar 2016-2017 waren er 5 bemiddelingspogingen, waarvan er 2 leidden tot een bemiddelingsakkoord.

Tijdens het werkjaar 2015-2016 werden 15 bemiddelingen geïnitieerd. 8 keer werd het conflict opgelost met een bemiddelingsakkoord.

In het werkjaar 2014-2015 werden 4 bemiddelingspogingen opgestart, waarvan er 2 succesvol waren.

1.5. Cassatieberoepen

Een uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen is vatbaar voor een cassatieberoep bij de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak. De Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, onderzoekt of de uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen conform is met de regelgeving en de voorgeschreven procedures.

Wanneer de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, een arrest of beschikking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen verbreekt, wordt het dossier toegewezen aan een anders samengestelde kamer van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, die het dossier opnieuw behandelt en beoordeelt, rekening houdend met de overwegingen van de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, als cassatierechter.

Op 31 augustus 2022 zijn in totaal tegen alle uitspraken van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, ook van alle vorige werkjaren, 593 cassatieberoepen aangetekend bij de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak.

Tegenover de 10.710 dossiers die de Raad voor Vergunningsbetwistingen tot en met 31 augustus 2022 heeft afgesloten, blijft het cassatieberoep met andere woorden een rechtsmiddel dat slechts uitzonderlijk aangewend wordt.

Al de cassatieberoepen, met uitzondering van 4, heeft de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak toelaatbaar verklaard.

De Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, heeft tot en met 31 augustus 2022 in 524 dossiers een arrest geveld. In 82 van deze dossiers is het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen vernietigd.

Tijdens de periode 2011-2015 zijn 123 cassatiearresten uitgesproken, waarvan 29% leidde tot de vernietiging van de uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. In de recentere periode 2016-2020 zijn meer dan dubbel zoveel cassatiearresten uitgesproken (276), terwijl de cassatiegraad meer dan halveerde (13%).

1.6. Samenvatting

Bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen zijn tijdens het voorbije (dertiende) werkjaar 1.009 nieuwe dossiers ingediend. De instroom is opnieuw hoger dan de twee voorbije werkjaren.

In dezelfde periode heeft de Raad 959 dossiers afgesloten met een eindarrest. Daarnaast heeft de Raad 96 uitspraken in de schorsingsprocedure en 41 'uiterst dringende' uitspraken gedaan.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen slaagt er in om in een standaarddossier gemiddeld na 12 maanden uitspraak te doen over een beroep tot vernietiging van een beslissing over een omgevingsvergunning.

De doorlooptijd van de schorsingsprocedures is maximaal 4 maanden. Die van de uiterst dringende procedures is 10 dagen.

Op het einde van het werkjaar, op 31 augustus 2022, waren er bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen in totaal nog 974 hangende dossiers.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft intussen zo goed als alle oudste, tijdens de tien eerste werkjaren ingediende dossiers afgesloten.

Bovendien blijft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de klemtoon leggen op de toepassing van het 'first in, first out'-principe voor de behandeling van de dossiers.

Dat leidt ertoe dat de laatste tijdens het werkjaar 2020-2021 (dus tussen 1 september 2020 en 31 augustus 2021) ingediende dossiers in beginsel tijdens het najaar van 2022 opgeroepen worden om te behandelen tijdens een openbare zitting, waarna een uitspraak volgt binnen de decretaal voorziene ordetermijn van 60 dagen.

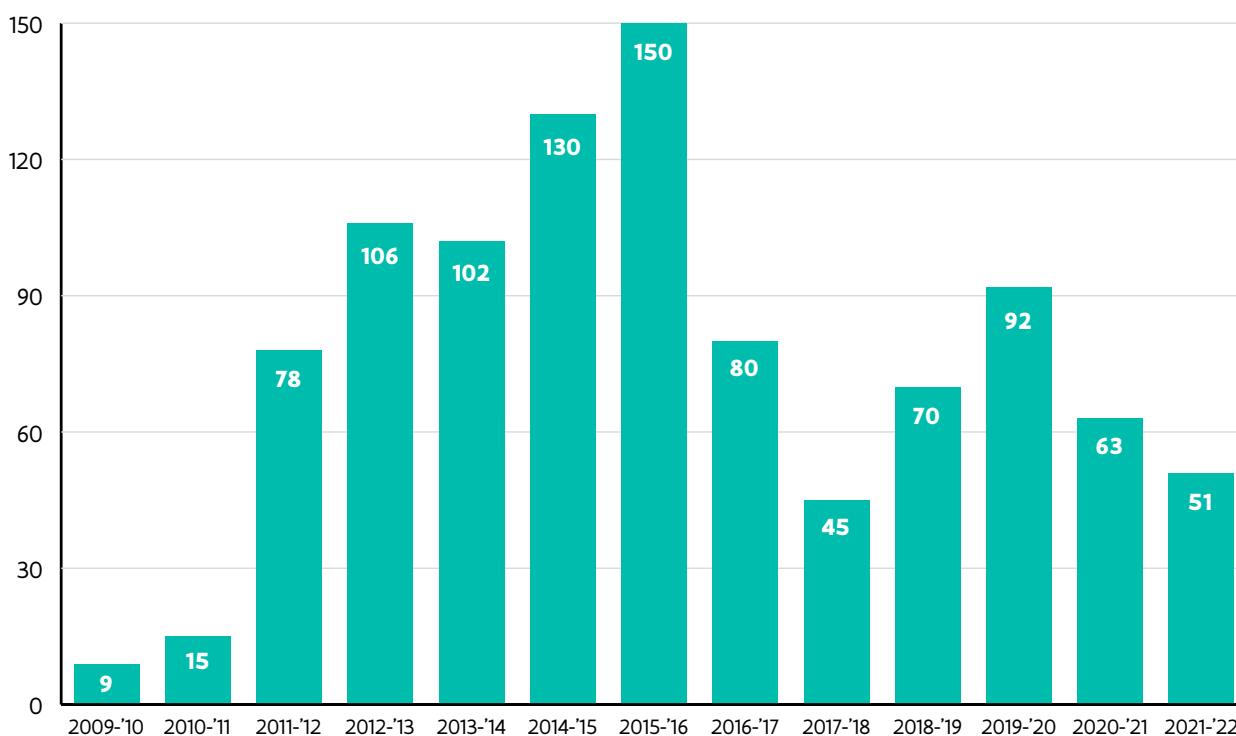
2. Het Handhavingscollege

2.1. Instroom

2.1.1. Verzoekschriften

Tijdens het werkjaar 2021-2022, meer bepaald van 1 september 2021 tot en met 31 augustus 2022, werden 51 verzoekschriften bij het Handhavingscollege ingediend.

De instroom is dus tijdens het voorbije werkjaar nogmaals gedaald.

De instroom blijft evenwel gelinkt aan het volume van de uitstroom bij de gewestelijke entiteit, de afdeling Handhaving van het departement Omgeving, bevoegd voor bestuurlijke handhaving.

2.1.2. Voorwerp van het beroep

In 39 van de 51 ingediende beroepen is een geldboete opgelegd wegens het plegen van (milieu)misdrijven. In 2 beroepen is een geldboete opgelegd wegens het plegen van een milieu-inbreuk. In 10 dossiers ontbreken de determinerende gegevens.

Het aandeel van beroepen tegen geldboeten, opgelegd wegens het plegen van een milieu-inbreuk, is doorheen de jaren beperkt gebleven.

In 1 dossier is beroep ingesteld tegen een geldboete samen met een voordeelontneming.

Ten slotte is het interessant om een overzicht te geven van de bestreden beslissingen, naargelang het type of de aard ervan, waartegen in het werkjaar 2021-2022 beroep is aangetekend:

- 26 beroepen betreffen nog de milieuhandhaving voorafgaand de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning,
- 3 beroepen gaan over de handhaving van een omgevingsvergunning met enkel een component 'milieuvergunning',
- 11 beroepen betreffen de handhaving van omgevingsvergunningen met enkel een component 'ruimtelijke ordening',
- In 11 dossiers ontbreken daartoe de gegevens.

2.2. Uitstroom

2.2.1. Uitspraken

2.2.1.1. Algemeen overzicht

Tijdens het werkjaar 2021-2022 heeft het Handhavingscollege 52 uitspraken gedaan, waaronder:

- 7 beschikkingen over een verzoekschrift dat niet, onvolledig of laattijdig werd geregulariseerd (B NR), waardoor het werd geacht niet te zijn ingediend;
- 9 arresten in het kader van de vereenvoudigde procedure (A VP); en
- 36 arresten ten gronde (A).

TABEL. AANTAL UITSPRAKEN NAAR AARD

	B NR	A VP	A	TOTAAL
• 2021-2022	7	9	36	52
• 2020-2021	4	23	70	97
• 2019-2020	8	6	49	63
• 2018-2019	11	10	46	67
• 2017-2018	5	3	93	101

Niet elke uitspraak is een einduitspraak waarmee het Handhavingscollege het dossier volledig beëindigt.

Met 51 uitspraken heeft het Handhavingscollege tijdens het werkjaar 2021-2022 een dossier volledig afgesloten.

De effectieve uitstroom van dossiers tijdens het voorbije werkjaar ligt lager dan de uitstroom tijdens het werkjaar 2020-2021. Dat is uiteraard evident, omdat ook de instroom van nieuwe dossiers stelselmatig daalt. De werkvoorraad aan hangende dossiers van het Handhavingscollege blijft normaal.

TABEL. AANTAL EINDUITSPRAKEN NAAR AARD

	B NR	A VP	A	TOTAAL
• Eindspraak	7	9	35	51
• Geen eindspraak	0	0	1	1

De bestuursrechters bij het Handhavingscollege behandelen niet alleen de handhavingdossiers. Ze zijn daarnaast ook tijdelijk ter beschikking gesteld van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

2.2.1.2. Uitspraken in de procedure ten gronde

Tijdens het werkjaar 2021-2022 heeft het Handhavingscollege in totaal 35 (eind)arresten ten gronde uitgesproken. Dit is met inbegrip van de arresten in de procedure van de korte debatten, maar zonder het arrest dat een verbetering is van een materiële vergissing in een initieel uitgesproken arrest.

In 32 dossiers heeft het Handhavingscollege het beroep ontvankelijk verklaard en de ingeroepen middelen ten gronde beoordeeld.

In 9 van deze 35 dossiers heeft het College de bestreden beslissing (ambtshalve) vernietigd en in 3 andere dossiers heeft het College na vernietiging het arrest in de plaats gesteld van de nieuw te nemen beslissing en de geldboete verminderd.

Procentueel heeft het College aldus in 38% van de 32 dossiers het beroep gegrond verklaard, wat 8 punten hoger ligt ten opzichte van het gemiddelde van 30% tijdens de voorafgaande 6 werkjaren.

In 20 dossiers heeft het Handhavingscollege het beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard of het beroep verworpen.

In 1 dossier heeft het Handhavingscollege het beroep onontvankelijk verklaard, terwijl het in 2 andere dossiers de afstand van geding vastgesteld heeft.

2.2.2. Doorloop- en behandelingstermijnen

Uit het overzicht van de hangende dossiers hieronder en de evolutie ervan over de werkjaren heen blijkt dat de overgrote meerderheid van de dossiers die ingediend worden tijdens een bepaald (werk)jaar, ook tijdens datzelfde (werk)jaar afgesloten worden met een eindspraak.

2.3. De hangende dossiers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal op 31 augustus 2022 nog bij het Handhavingscollege hangende dossiers, onderverdeeld per werkjaar dat ze ingediend zijn.

TABEL. AANTAL HANGENDE DOSSIERS / WERKJAAR (STAND VAN ZAKEN OP 31/08/2022)

	INGEDIEND	AFGESLOTEN	HANGENDE
• 2021-2022	51	5	46
• 2020-2021	63	62	1
• 2019-2020	92	92	0
• 2018-2019	70	70	0
• 2017-2018	45	45	0
• 2016-2017	80	80	0
• 2015-2016	150	150	0
• 2014-2015	130	130	0
• 2013-2014	102	102	0
• 2012-2013	103	103	0
• 2011-2012	78	78	0
• 2010-2011	15	15	0
• 2009-2010	9	9	0
• Totaal	988	941	47

Op 31 augustus 2022 zijn bijgevolg 47 van de in totaal, sinds de start, 988 bij het Handhavingscollege ingediende dossiers nog 'hangende'.

Al deze beroepen zijn omwille van de decretale proceduretermijnen nog in één of andere fase van de administratieve procedure terug te vinden.

2.4. Nieuwe rechtstechnieken – de bestuurlijke lus

Krachtens het DBRC-decreet kan de bestuurlijke lus als instrument ook voor het Handhavingscollege gebruikt worden.

Tot op heden is dit 1 keer gebeurd. Met een arrest van 5 maart 2019 met arrestnummer HHC-M-1819-0032 heeft het Handhavingscollege de oorspronkelijke beslissing van de gewestelijke entiteit vernietigd en de vordering tegen de herstelbeslissing, na een bestuurlijke lus, verworpen.

2.5. Cassatieberoepen

Ook de uitspraken van het Handhavingscollege zijn vatbaar voor een cassatieberoep bij de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak.

Op 31 augustus 2022 zijn in totaal tegen alle uitspraken van het Handhavingscollege, ook van alle vorige werkjaren, 26 cassatieberoepen aangetekend bij de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak.

Al de cassatieberoepen, met uitzondering van 1, heeft de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak toelaatbaar verklaard.

De Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, heeft tot en met 31 augustus 2022 in 18 dossiers een arrest geveld. In 4 van deze dossiers is het arrest van het Handhavingscollege vernietigd.

3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Tijdens het werkjaar 2021-2022 zijn bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zes verzoekschriften ingediend.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen heeft vervolgens 6 arresten ten gronde uitgesproken.

In 1 dossier heeft de Raad het beroep gegrond verklaard en de beslissing tot vervallenverklaring als gemeenteraadslid vernietigd.

In de 5 andere dossiers heeft de Raad voor Verkiezingsbetwistingen het beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard. Deze dossiers hadden een of meerdere besluiten over een individuele motie van wantrouwen en/of over de verkiezing van een nieuwe schepen of voorzitter van de gemeenteraad tot voorwerp.

In 2 dossiers is hoger beroep aangetekend bij de Raad van State die in beide zaken telkens het beroep verworpen heeft.

DEEL 3. BELANGWEKKENDE RECHTSPRAAK

1. Rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen

1.1. Ontvankelijkheid verzoekschrift

1.1.1. Tijdigheid

Artikel 105, §3 OVD en artikel 62 OVB – Aanvang beroepstermijn – Datum aanplakking is doorslaggevend wanneer betekening niet is vereist

Waar artikel 105, §3, 1° van het Omgevingsvergunningsdecreet de betekening van de beslissing als uitgangspunt voor de vervaltermijn neemt, wordt daarmee een verplicht gestelde betekening bedoeld. Artikel 62 van het Omgevingsvergunningsbesluit bepaalt aan welke personen en instanties de beslissing individueel aangezegd moet worden.

Het bestreden ministerieel besluit is in eerste en tegelijk laatste bestuurlijke aanleg van de gewone vergunningsprocedure genomen. Op grond van artikel 62 van het Omgevingsvergunningsbesluit moest de bestreden beslissing niet individueel aan de verzoekende partijen worden betekend. Daaruit volgt dat de vervaltermijn van 45 dagen een aanvang genomen heeft op de dag na de eerste dag van de aanplakking. [...] Ook als de bestreden beslissing al op 25 januari 2021 aan de verzoekende partijen individueel ter kennis gebracht zou zijn, dan heeft dat geen weerslag op de startdatum van de beroepstermijn ten gevolge van de aanplakking.⁶

1.1.2. Beveiligde zending

Artikel 8, §1 Procedurebesluit – Beveiligde zending – Aangetekend schrijven

Bij 'Bpack Secur' is de zending verzekerd tegen verlies of beschadiging, terwijl de bestemming van de zending moet ondertekenen voor ontvangst. In die optiek kan 'Bpack Secur' worden beschouwd als een 'aangetekende zending' in de zin van artikel 131, 9° van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en artikel 2, 9° van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten omdat het ook een dienst is die op forfaitaire basis de risico's van verlies of beschadiging waarborgt en waarbij de afzender, in voorkomend geval op zijn verzoek, een bewijs ontvangt van de datum van afgifte of van de bestelling van de postzending aan de geadresseerde, die moet tekenen voor ontvangst. De vaststelling dat deze dienst geen verzekering tegen diefstal voorziet doet daaraan geen afbreuk en verhindert niet dat de rechtszekerheid en de behoorlijke rechtsbedeling zijn gewaarborgd. De *ratio legis* van een beveiligde zending is immers gelegen in het verkrijgen van een vaste datum van de afgifte van de zending, terwijl de formaliteit van de aangetekende zending moet worden beoordeeld in het licht van de vereiste dat de toegang tot de rechter niet op onevenredige wijze mag worden beperkt.⁷

⁶ RvVb 19 mei 2022, nr. RvVb-A-2122-0775 (rolnr. 2021-RvVb-0485-A). Zie ook: RvVb 23 december 2021, nr. RvVb-S-2122-0329 (rolnr. 2021-RvVb-0838-SA); RvVb 13 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0339 (rolnr. 2021-RvVb-0369-A); RvVb 10 februari 2022, nr. RvVb-A-2122-0453 (rolnr. 2021-RvVb-0500-A).

⁷ RvVb 8 juni 2022, nr. RvVb-A-2122-0839 (rolnr. 2021-RvVb-0338-A).

1.1.3. Belang bij de vordering

Artikel 2 OVD en artikel 105, §2, eerste lid, 2° OVD – Belang betrokken publiek – Feitelijke vereniging

Uit het voorgaande volgt dat de rechtspersoonlijkheidsvereiste dus ook geldt voor verenigingen en organisaties. De verwerende partij voegt dus geen bijkomende voorwaarde aan de definitie toe waar zij rechtspersoonlijkheid vereist van verenigingen en organisaties als beroepsindieners. Aangezien de tweede verzoekende partij volgens de stukken van het dossier niet over rechtspersoonlijkheid beschikt, is zij dus niet aan te merken als ‘betrokken publiek’ in de zin van artikel 2, eerste lid, 1° Omgevingsvergunningsdecreet.

(...)

De bepalingen uit artikel 105 Omgevingsvergunningsdecreet die de juridische beroepsmogelijkheid bij de Raad voorzien, samen gelezen met de definitie uit artikel 2, eerste lid, 1° Omgevingsvergunningsdecreet, vormen een specifieke regeling die zich lijkt te verzetten tegen een juridische beroepsmogelijkheid voor feitelijke verenigingen zoals voorzien in artikel 703, §2 Gerechtelijk Wetboek.⁸

Artikel 105, §2, eerste lid, 2° OVD – Belang betrokken publiek – Commercieel belang

Ongeacht de vaststelling dat eerste verzoekende partij voldoende aannemelijk maakt dat ze door de bestreden beslissing mobiliteitshinder kan ondervinden, beroept ze zich ook terecht op haar commercieel belang als exploitant van een gelijkaardige exploitatie in de onmiddellijke nabijheid. In tegenstelling tot het standpunt van verwerende partij en tussenkomende partij kan een commercieel belang in het licht van de ruime omschrijving van ‘het betrokken publiek’ een geoorloofd belang uitmaken als er een voldoende geïndividualiseerd oorzakelijk verband bestaat tussen de aangevoerde commerciële nadelen en de bestreden beslissing (G.H. nr. 92/2021 dd. 17 juni 2021).⁹

1.1.4. Ontvankelijkheid middelen

Artikel 35, derde lid, 3° DBRC-decreet – Attentieplicht – Toegang tot de rechter

Het nieuwe derde lid van artikel 35 DBRC-decreet, zoals gewijzigd bij artikel 6 van het decreet van 21 mei 2021 tot wijziging van het DBRC-decreet (hierna: Optimalisatiedecreet), is overeenkomstig de overgangsbepalingen van dit decreet van toepassing op vorderingen die bij de Raad zijn ingesteld vanaf de inwerking-treding van dit artikel, meer bepaald vanaf 24 juni 2021.

Los van de temporele toepasselijkheid van het nieuwe derde lid van artikel 35 DBRC-decreet op de bij de Raad ingediende vordering en los van de vraag of de toepasselijkheid van de attentieplicht op een bestuurlijk beroep dat werd ingesteld vóór de scharnierdatum van 24 juni 2021 geen schending kan uitmaken van het recht op toegang tot de rechter omdat de beroepsindieners op dat ogenblik zich nog niet bewust is van de nieuwe regelgeving, moet in het voorliggend dossier worden vastgesteld dat de verzoekende partij in haar bestuurlijk beroepschrift van 16 juni 2021 wel degelijk grieven over de beoordeling van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening heeft geformuleerd.

⁸ RvVb 7 oktober 2021, nr. RvVb-A-2122-0099 (rolnr. 2021-RvVb-0359-A).

⁹ RvVb 20 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0382 (rolnr. 2021-RvVb-0135-A). Zie ook: RvVb 10 maart 2022, nr. RvVb-A-2122-0521 (rolnr. 1920-RvVb-0867-A).

Een ‘kennelijk verzuim’ van de nu voor de Raad ingeroepen onwettigheid over de onregelmatige beoordeling door de verwerende partij over de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening, kan haar dus zeker niet verweten worden.

Het loutere feit dat ze naliel schriftelijk te reageren op het verslag van de provinciale omgevingsambtenaar, en dat ze geen hoorzitting heeft gevraagd, doet geen afbreuk aan haar attentieplicht, noch ontnemt haar dit het belang om dit middel in te roepen bij de Raad.¹⁰

1.2. Ontvankelijkheid tussenkomst

Artikel 105, §4 OVD – Tussenkomst tijdelijke handelsvennootschap – Gebrek aan rechtspersoonlijkheid – Constituerende vennootschappen kunnen tussenkomen

Uit het administratief dossier en de bestreden beslissing blijkt dat de omgevingsvergunning wordt aangevraagd door de heer N.S. als vertegenwoordiger van de derde tussenkomende partij, en wordt verleend aan de derde tussenkomende partij, de tijdelijke handelsvennootschap NOVAN-KKMC. Deze vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid (artikel 47 Venn.W) wordt blijkens de gegevens van het dossier gevormd door de eerste en tweede tussenkomende partijen, zijnde de vennootschappen met rechtspersoonlijkheid NOVAN bv en KKMC bv.

Sinds de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 (WVV) is de vennootschapsvorm van een tijdelijke handelsvennootschap niet langer voorzien. Een soortgelijke vennootschapsvorm, eveneens zonder rechtspersoonlijkheid, wordt daarin evenwel voorzien onder de benaming van een (tijdelijke) maatschap (artikel 1:5, §1 juncto 4:3 WVv). Via de overgangsregeling uit artikel 39, §1, van de wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen (B.S. 4 april 2019), is het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van toepassing op bestaande rechtspersonen vanaf 1 januari 2020. Vanaf deze datum bestaan tijdelijke handelsvennootschappen niet meer als vennootschap.

Het is niet mogelijk om als niet langer bestaande vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid op ontvankelijke wijze tussen de komen in een procedure ingeleid bij deze Raad.

2.

De eerste en tweede tussenkomende partijen, als de twee rechtspersonen waaruit de THV NOVAN-KKMC bestond, kunnen als houders van het vermogen van de THV naar gemeen recht beschouwd worden als de medehouders van de bestreden vergunning. Terecht beroepen ze zich aldus op hun hoedanigheid als vergunninghouder om in onderhavige procedure tussen te komen (artikel 105, §2, eerste lid, 1° juncto §4 Omgevingsvergunningsdecreet). Dat enkel de naam van de THV NOVAN-KKMC in de bestreden beslissing wordt vermeld, welke overigens bestaat uit een samentrekking van de namen van de eerste en tweede tussenkomende partijen als constituerende vennootschappen, doet hieraan niets af.

Als vergunninghouders hebben de eerste en tweede tussenkomende partij van rechtswege het vereiste belang om tussen te komen en dienen ze dit niet nader toe te lichten.¹¹

10 RvVb 17 maart 2022, nr. RvVb-A-2122-0546 (rolnr. 2122-RvVb-0147-A). Zie ook: RvVb 30 juni 2022, nr. RvVb-S-2122-0924 (rolnr. 2122-RvVb-0515-SA); RvVb 28 juli 2022, nr. RvVb-A-2122-1015 (rolnr. 2122-RvVb-0033-A).

11 RvVb 7 juli 2022, nr. RvVb-A-2122-0967 (rolnr. 2021-RvVb-0800-A). Zie ook: RvVb 7 juli 2022, nr. RvVb-A-2122-0966 (rolnr. 2122-RvVb-0018-A).

Artikel 20, derde lid DBRC-decreet – Aanvrager van rechtswege tussenkomende partij – Laattijdige nota wel geweerd uit debatten

De vergunninghouder, die wordt vermeld in de bestreden beslissing, is van rechtswege tussenkomende partij in een hangende procedure, op voorwaarde dat hijzelf niet de beroepsindienaar is (artikel 20 DBRC-decreet).

De tussenkomende partij is als vergunninghouder dus tussenkomende partij van rechtswege. Dat houdt in dat zij – ongeacht of zij gebruikmaakt van de mogelijkheid om een schriftelijke uiteenzetting in te dienen – op de zitting kan verschijnen om haar standpunt mondeling toe te lichten.

2.2.

Het voorgaande impliceert niet dat de vergunninghouder de mogelijkheid om een schriftelijk standpunt in te dienen naar goeddunken kan invullen.

Naar luid van artikel 59/4 Procedurebesluit stelt de griffier de vergunninghouder die wordt vermeld in de bestreden beslissing en die van rechtswege tussenkomende partij is, in de mogelijkheid een schriftelijke uiteenzetting in te dienen.

(...)

De 'schriftelijke uiteenzetting/pleitnota' die de tussenkomende partij op 22 maart 2022 indient, is bijgevolg ruim te laat ingediend en wordt om die reden uit de debatten geweerd.¹²

Artikel 20 DRBC-decreet en Ger.W. – Derdenverzet niet verenigbaar met procedure voor de Raad

Zoals al aangehaald, werkt artikel 2 Ger.W. slechts aanvullend voor zover het gerechtelijk recht verenigbaar is met de specifieke rechtspleging van het administratief rechtscollege. Ook bij een volledig gemis aan enige bepaling dat het derdenverzet uitdrukkelijk uitsluit, moet het rechtsmiddel van het derdenverzet bestaanbaar zijn met de rechtspleging bij de Raad. Dat is niet het geval.

Bij het rechterlijk beroep bij de Raad houdt de Raad, en zijn griffie, de regie van de procesvoering zelf in de hand. Het is de griffier van de Raad die de belanghebbenden bij de zaak, als ze kunnen worden bepaald, in de mogelijkheid stelt om als tussenkomende partij deel te nemen aan de rechtspleging (artikel 59/3, eerste lid Procedurebesluit). De belanghebbende die op die mogelijkheid wenst in te gaan, moet dat binnen een vervaltermijn doen. Alle belanghebbenden in de zaak worden dan ook steeds geacht de mogelijkheid te hebben ontvangen om aan het tegensprekelijk debat deel te nemen.

Daarin ligt het fundamentele verschil besloten met de burgerlijke procesvoering, waar de partijautonomie tijdens de rechtspleging primeert en de partijen zelf de leiding van het geding in handen hebben, ze zelf de tegenpartijen bepalen en dagvaarden (artikel 700 e.v. Ger.W.) en waar aan de rechter het verbod wordt opgelegd om een derde in de procedure te betrekken (artikel 811 Ger.W.) en het in de regel enkel de procespartijen zijn die een derde tot tussenkomst kunnen dagvaarden (artikel 16 en 813 Ger.W.).¹³

¹² RvVb 14 april 2022, nr. RvVb-S-2122-0658 (rolnr. 2122-RvVb-0289-SA).

¹³ RvVb 12 mei 2022, nr. RvVb-A-2122-0742 (rolnr. 2021-RvVb-0976-A).

1.3. Bevoegdheid RvVb

Artikel 104 OVD en artikel 105, §1 OVD – Voorwerp vordering – Aktename verzaking verkaveling

Artikel 104, tweede lid OVD, bepaalt dat aan het geheel van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden eenzijdig kan worden verzaakt door de eigenaar die alle kavels heeft verworven of in geval van akkoord van alle eigenaars, ongeacht of deze omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk verwezenlijkt is. Een verzaking wordt per beveiligde zending gemeld aan het college van burgemeester en schepenen.

(...)

De Raad oordeelt dat de akteneming door het college van burgemeester en schepenen overeenkomstig artikel 104 OVD moet worden beschouwd als een vergunningsbeslissing *sensu lato* ('betreffende'). Het betreft immers een bestuurlijke beslissing die werd genomen in een (specifieke) vergunningsprocedure, en die gerelateerd is aan een eerdere vergunningsbeslissing, zijnde een vergunning voor het verkavelen van gronden als vermeld in artikel 4.2.15 VCRO.

1.3

De Raad oordeelt tevens dat de akteneming niet anders kan worden aangemerkt als een afzonderlijke 'in laatste aanleg genomen' bestuurlijke vergunningsbeslissing zoals bedoeld in artikel 105, §1 OVD.

Het georganiseerd administratief beroep bij de deputatie wordt overeenkomstig artikel 52, derde lid OVD immers enkel voorzien tegen de uitdrukkelijke of stilzwijgende vergunningsbeslissingen van het college van burgemeester en schepenen.

Een omgevingsvergunning wordt in artikel 2, 7° OVD omschreven als de schriftelijke beslissing van de vergunningverlenende overheid houdende toelating voor een vergunningsplichtig project. De eenzijdige beslissing tot verzaking van een aanvrager aan een verkavelingsvergunning houdt weliswaar verband met een eerdere vergunningsbeslissing, maar is volgens de decretale regelgeving op zich niet vergunningsplichtig. Het betreft immers een eenzijdige beslissing van de aanvrager, die slechts aan het college van burgemeester en schepenen moet worden gemeld. De aktename (die overigens sinds de invoering van het OVD niet meer formeel vereist wordt) kan dan ook slechts een declaratief karakter hebben en geldt niet als 'toelating voor een vergunningsplichtig project'.¹⁴

Artikel 34 DBRC-decreet – Opstart bestuurlijke lus

Op grond van artikel 34, §1 DBRC-decreet kan de Raad, wanneer hij vaststelt dat het de bestreden beslissing om reden van een onwettigheid moet vernietigen, de verwerende partij de mogelijkheid bieden om met een herstelbeslissing de onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen.

(...)

---

¹⁴ RvVb 13 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0362 (rolnr. 2021-RvVb-0318-SA).

Zoals in het tweede middel aangevoerd en door de Raad vastgesteld, vertoont de bestreden beslissing in de aangegeven mate een onregelmatigheid. Door de vergunningsaanvraag te beoordelen op grond van het gewijzigd plan maar vervolgens in het beschikkend gedeelte de vergunning te verlenen volgens het ingediende plan, is de bestreden beslissing tegenstrijdig gemotiveerd en miskent de verwerende partij de plicht die op haar rust om een zorgvuldige beslissing te nemen.

De Raad oordeelt dat de bestreden beslissing bijgevolg met een strijdigheid is behept die evenwel door middel van de toepassing van de bestuurlijke lus kan worden hersteld.¹⁵

Artikel 37 DBRC-decreet – Vernietiging weigeringsbeslissing – Verzoek tot ‘positieve’ indeplaatsstelling verworpen

In dit dossier is er duidelijk sprake van een “carrousel”, in de zin dat de verwerende partij met de bestreden beslissing voor de derde maal de vergunning voor het rooien van de esdoorn heeft geweigerd, nadat de Raad de twee eerdere weigeringsbeslissingen van de verwerende partij heeft vernietigd.

Hoewel niet per definitie kan worden uitgesloten dat de Raad de substitutiebevoegdheid zou kunnen inzetten om een vergunning te verlenen, in tegenstelling tot wat de verwerende partij meent, en dit alleszins niet blijkt uit de tekst van artikel 37, §2 DBRC-decreet en de doelstelling van de decreetgever, dient de Raad hierin een grote terughoudendheid aan de dag te leggen met respect voor de scheiding der machten.

Het verlenen van een vergunning vereist een toetsing aan diverse beoordelingsgronden, zoals voorzien in de VCRO. Het komt de verwerende partij toe, rekening houdend met het gezag van gewijsde van het arrest van de Raad, het aangevraagde project af te toetsen aan de verplichte beoordelingsgronden.

(...)

Het verzoek tot indeplaatsstelling door het verlenen van een vergunning, zoals geformuleerd door de verzoekende partijen, wordt verworpen.¹⁶

Artikel 38 DBRC-decreet – Eerdere injunctie niet nageleefd – Dwangsom opgelegd

Volgens de decreetgever laat artikel 38 DBRC-decreet, in het licht van een efficiëntere rechtsbedeling binnen een concreet geschil, de Raad toe een dwangsom op te leggen aan de verwerende partij zolang die niet voldoet aan een gegeven bevel in een arrest met toepassing van artikel 37. Enkel de procespartij die verzoekt om een dwangsom kan die genieten.

(...)

Bij de bespreking van het eerste middel stelt de Raad vast dat de verwerende partij voor de tweede keer op ongemotiveerde wijze het bestuurlijk beroep van de verzoekende partij stilziggend afwijst. De verwerende partij heeft klaarblijkelijk het vorig vernietigingsarrest niet uit eigen beweging nageleefd, maar heeft integendeel het in het arrest van 29 oktober 2020 opgelegde bevel tot het nemen van een uitdrukkelijke beslissing manifest geschonden.

15 RvVb 10 februari 2022, nr. RvVb-A-2122-0449 (rolnr. 2021-RvVb-0467-A). Zie ook: RvVb 9 september 2021, nr. RvVb-A-2122-0032 (rolnr. 1920-RvVb-0819-A).

16 RvVb 16 juni 2022, nr. RvVb-A-2122-0857 (rolnr. 2021-RvVb-0425-A). Zie ook: RvVb 23 juni 2022, nr. RvVb-A-2122-0882 (rolnr. 2021-RvVb-0762-A).

Dit vormt een afdoende reden om ditmaal een dwangsom te verbinden aan het op te leggen bevel tot het nemen van een uitdrukkelijke beslissing.¹⁷

1.4. Onderzoek van de schorsingsvordering

Artikel 40, §1 DBRC-decreet – Schorsingsvordering – Hoogdringendheid aangetoond – Parking kan snel gerealiseerd worden

De doelmatigheid van een schorsingsvordering hangt af van de behandelingstermijn van het vernietigingsberoep en van de aanvang en snelheid van uitvoering van de vergunning. Een verzoekende partij heeft geen vat op het verloop van de vernietigingsprocedure of op het tijdstip van de aanvang van de werken. Van de verzoekende partijen kan en mag geen onmogelijke bewijslast gevraagd worden, zeker niet nu blijkt dat de tussenkommende partij zelf geen indicatie geeft van het tijdstip waarop ze met de werken zou starten.

Er kan redelijkerwijze worden aangenomen dat de aanleg van de parking in functie van de ophaaldienst op korte termijn kan worden gerealiseerd. Gelet op de reële doorlooptijd van de vernietigingsprocedure kunnen deze werken op dat ogenblik al beëindigd zijn en kan het terrein al dienstdoen als uitvalsbasis voor de ophaaldienst. De gevreesde geluids- en mobiliteits hinder als gevolg van de uitbreiding van de site met de ophaaldienst kunnen zich dus relatief snel voordoen en het doorlopen van de vernietigingsprocedure zal te laat komen om deze nadelige gevolgen te voorkomen.¹⁸

Artikel 40, §1 DBRC-decreet – Schorsingsvordering – Hoogdringendheid aangetoond – Regularisatievergunning – Schorsingsvordering nog nuttig want vergunning behelst ook de exploitatie

Uit de niet betwiste gegevens van het dossier blijkt dat de bestreden beslissing, evenals de omgevingsvergunning van 19 januari 2019, inmiddels volledig werden uitgevoerd. Anders dan de tussenkommende partijen stellen kan de schorsing van de tenuitvoerlegging van een regularisatievergunning voor een project waarmee (ook) de exploitatie van een inrichting wordt vergund nog wel een nuttig effect hebben.

Als geïndividualiseerde en afdoende geconcretiseerde exploitatiehinder als gevolg van de tenuitvoerlegging van een dergelijke omgevingsvergunning aannemelijk wordt gemaakt, is de schorsing ervan, minstens wat vermeld aspect van de vergunning betreft en anders dan bijvoorbeeld stedenbouwkundige handelingen, niet zonder meer doelloos. De gebeurlijke schorsing van dergelijke activiteiten laat de handhavinginstrumenten waartoe de daartoe bevoegde personen en instanties beschikken, immers onverlet.¹⁹

Artikel 40, §2 DBRC-decreet – UDN-vordering – Uiterst dringende noodzakelijkheid aangetoond – Dwangsom opgelegd

De finaliteit van de schorsingsprocedure, al dan niet bij uiterst dringende noodzakelijkheid, bestaat erin om te voorkomen dat een bestuurshandeling, in afwachting van een beslissing ten gronde, op het terrein uitwerking kan hebben.

¹⁷ RvVb 28 oktober 2021, nr. RvVb-A-2122-0171 (rolnr. 2021-RvVb-0549-A).

¹⁸ RvVb 24 juni 2022, nr. RvVb-S-2122-0910 (rolnr. 2122-RvVb-0521-SA). Zie ook: RvVb 23 september 2021, nr. RvVb-S-2122-0068 (rolnr. 2021-RvVb-0572-SA); RvVb 10 februari 2022, nr. RvVb-S-2122-0454 (rolnr. 2021-RvVb-0044-SA); RvVb 10 maart 2022, nr. RvVb-S-2122-0523 (rolnr. 2122-RvVb-0191-SA); RvVb 21 april 2022, nr. RvVb-S-2122-0677 (rolnr. 2122-RvVb-0294-SA).

¹⁹ RvVb 3 februari 2022, nr. RvVb-S-2122-0423 (rolnr. 2122-RvVb-0021-SA).

(...)

Zoals reeds werd aangegeven in het schorsingsarrest van 11 februari 2022, heeft de tussenkomen partij de exploitatie van de betrokken inrichting na het eerste schorsingsarrest van 6 mei 2021 voortgezet onder het mom van een klasse 3 activiteit zonder over een actuele aktenaam te beschikken.

In het licht van deze omstandigheden acht de Raad het gepast om de schorsing van de bestreden beslissing te bevelen onder verbeurte van een dwangsom.²⁰

1.5. Administratieve procedure

1.5.1. Ontvankelijkheid aanvraagdossier

Artikel 7, §2 OVD – Onlosmakelijke samenhang – Initiële aanvraag moet alle aspecten gezamenlijk bevatten – Kan niet geremediateerd worden

Uit het dossier blijkt dat de initieel bij het college van burgemeester en schepenen van de stad Geel ingediende aanvraag enkel stedenbouwkundige handelingen als voorwerp had. In graad van administratief beroep wordt met een op 27 januari 2021 ingediend wijzigingsverzoek de aanvraag uitgebreid. Het wijzigingsverzoek voegt meer bepaald een luik toe waarbij er ook een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten aangevraagd wordt. Kennelijk is het wijzigingsverzoek bedoeld om tegemoet te komen aan het eerste ongunstig verslag van de provinciale omgevingsambtenaar. Zonder artikel 7, §2 van het Omgevingsvergunningsdecreet te expliciteren, stelt het verslag vast dat het project – met een netto handelsoppervlakte van meer dan 400 m² - ook aan de vergunningsplicht onderworpen kleinhandelsactiviteiten omvat, dat de kleinhandelsactiviteiten onlosmakelijk verbonden zijn met de aangevraagde handelingen en dus niet buiten de aanvraag gelaten mochten worden.

De naleving van artikel 7, §2 van het Omgevingsvergunningsdecreet maakt deel uit van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek in eerste administratieve aanleg. De bestreden beslissing berust noodzakelijk op de premisse dat de verwerende partij als in laatste administratieve aanleg bevoegde overheid een schending van de in die bepaling gestelde ontvankelijkheidsvereiste kan remediëren.²¹

1.5.2. Ontvankelijkheid bestuurlijk beroep

Artikel 12 OVD – Dossiertaks per beroepschrift niet per beroepsindiener

Uit de bewoordingen van voormelde bepaling kan niet worden afgeleid dat in geval van een collectief beroepschrift een dossiertaks van 100 euro verschuldigd zou zijn per beroepsindiener. Evenmin blijkt uit de parlementaire voorbereiding dat de decreetgever een invulling van artikel 12, §1 van het Omgevingsvergun-

²⁰ RvVb 3 mei 2022, nr. RvVb-UDN-2122-0709 (rolnr. 2122-RvVb-0554-UDN). Zie ook: RvVb 11 februari 2022, nr. RvVb-UDN-2122-0459 (rolnr. 2122-RvVb-0312-UDN).

²¹ RvVb 7 juli 2022, nr. RvVb-A-2122-0962 (rolnr. 2021-RvVb-0772-A). Zie ook: RvVb 9 december 2021, nr. RvVb-A-2122-0271 (rolnr. 2021-RvVb-0315-A); RvVb 20 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0382 (rolnr. 2021-RvVb-0135-A); RvVb 27 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0396 (rolnr. 2021-RvVb-0506-A); RvVb 28 juli 2022, nr. RvVb-A-2122-0997 (rolnr. 2021-RvVb-0943-A); RvVb 25 augustus 2022, nr. RvVb-A-2122-1096 (rolnr. 2021-RvVb-0820-A).

ningsdecreet beoogd heeft die specifiek ten aanzien van collectieve beroepschriften nog een bijkomende drempel inbouwt, (finaal) bekeken vanuit het recht op toegang tot de Raad als rechter (artikel 105, §2, tweede lid Omgevingsvergunningsdecreet).²²

Artikel 54 OVD en artikel 62 OVB – Berekening beroepstermijn – Geen betekening vereist – Aanplakking als principieel aanvangspunt – Misleiding door bijkomende (onnodige) betekening

Het college van burgemeester en schepenen van Tervuren diende verzoekende partijen, die als leden van het betrokken publiek tijdens het openbaar onderzoek een bezwaarschrift indienden, niet individueel in kennis te stellen van haar vergunningsbeslissing in eerste bestuurlijke aanleg (artikel 62 OVB). Vermits deze beslissing hen niet moest worden betekend, ging de vervaltermijn van dertig dagen waarbinnen ze hiertegen bestuurlijk beroep kunnen instellen in beginsel in op de dag na de eerste dag van de aanplakking hiervan (artikel 54 OVD), daargelaten de discussie over de regelmatigheid van deze aanplakking. De vaststelling dat ze hiervan naderhand ook nog individueel in kennis werden gesteld doet daaraan in beginsel geen afbreuk. Wel heeft deze bijkomende individuele kennisgeving nadat de beslissing eerder al is bekendgemaakt door de aanplakking van een affiche, waarover zoals gesteld discussie bestaat, tot gevolg dat er in hoofde van verzoekende partijen redelijkerwijze verwarring kon ontstaan over de aanvang van hun vervaltermijn van dertig dagen om daartegen bestuurlijk beroep in te stellen.

(...)

Ze zijn door de overbodige betekening van de vergunningsbeslissing in eerste bestuurlijke aanleg in dwaling gebracht over de aanvang van hun vervaltermijn van dertig dagen om daartegen bestuurlijk beroep in te stellen, zodat hen in voorliggend dossier niet kan worden verweten dat ze hun beroepstermijn hebben afgestemd op de datum van betekening en niet op de datum van aanplakking.²³

Artikel 54 OVD – Tijdigheid administratief beroep – Onregelmatige aanplakking – Diligentieplicht in hoofde van beroepsindiener – Niet nodeloos lang talmen

Ten overvloede moet nog worden vastgesteld dat de verzoekende partijen hebben gewacht tot 20 februari 2020 om bestuurlijk beroep in te stellen. Uit de door de belanghebbende voorgelegde stukken blijkt dat de oorspronkelijke gebouwen nochtans op 29 november 2019 afgebroken waren aangezien op dat ogenblik de vloerplaat werd bekist en de constructie op 17 december 2019 - met uitzondering van de raamopeningen - waterdicht was.

Ook al telt de zichtbare aanvang van de werken niet als startpunt van de beroepstermijn, zulks impliceert evenwel niet dat het de verzoekende partijen toekomt om, zodra ze op de hoogte waren van de werken, naar believen te wachten met het uitoefenen van hun recht op inzage van de vergunning en het instellen van administratief beroep en aldus de aanvangsdatum van de administratieve beroepstermijn willekeurig te verschuiven.

De Raad stelt dan ook vast dat de verzoekende partijen, door in de gegeven omstandigheden nog te wachten tot 20 februari 2020 om hun bestuurlijk beroep in te stellen, niet diligent hebben gehandeld.²⁴

²² RvVb 13 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0371 (rolnr. 2021-RvVb-0191-A). Zie ook: RvVb 13 januari 2022, nr. RvVb-S-2122-0370 (rolnr. 2021-RvVb-0909-S); RvVb 27 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0403 (rolnr. 2021-RvVb-0345-SA); RvVb 10 maart 2022, nr. RvVb-A-2122-0524 (rolnr. 2021-RvVb-0232-A); RvVb 10 maart 2022, nr. RvVb-A-2122-0528 (rolnr. 2021-RvVb-0464-A).

²³ RvVb 10 februari 2022, nr. RvVb-A-2122-0453 (rolnr. 2021-RvVb-0500-A).

²⁴ RvVb 18 augustus 2022, nr. RvVb-A-2122-1067 (rolnr. 1920-RvVb-0591-A).

1.5.3. Beslissingstermijn

Artikel 58 OVD – Onontvankelijkheidsbeslissing POA over bestuurlijk beroep – Overschrijding vervaltermijn – Verlies beslissingsbevoegdheid POA

De Raad stelt vast dat de bestreden beslissing van 10 mei 2021 genomen is buiten de in artikel 58 van het Omgevingsvergunningsdecreet bepaalde termijn, die volgens dit artikel begint te lopen de dag na de datum van de beveiligde verzending van het beroepschrift.

Deze termijn van 30 dagen is een vervaltermijn, wat blijkt uit artikel 66, §3 van het Omgevingsvergunningsdecreet en bijkomend bevestigd wordt door artikel 75, §1 van het Omgevingsvergunningsbesluit. Artikel 66, §3 van het Omgevingsvergunningsdecreet zelf verduidelijkt het karakter als vervaltermijn door, in de hypothese dat een beslissing over de ontvankelijkheid en volledigheid van het beroep uitblijft, meteen de start van de beslissingstermijn ten gronde, in dit geval voor het bevoegd vergunningverlenend bestuursorgaan in graad van beroep, te hechten aan het verstrijken van de maximaal toegestane termijn voor die beslissing over de volledigheid en ontvankelijkheid. Het verstrijken van de in artikel 58 van datzelfde decreet vermelde termijn heeft dus van rechtswege het verval van de beslissingsbevoegdheid in die eerste fase van het onderzoek tot gevolg en doet de in artikel 66, §1 van het Omgevingsvergunningsdecreet vervatte termijn voor verder onderzoek ingaan.

Het overschrijden van deze vervaltermijn heeft tot gevolg dat de provinciale omgevingsambtenaar geen beslissingsbevoegdheid meer had op het niveau van de volledigheid en ontvankelijkheid van het beroep en de beslissingsbevoegdheid op dat punt en ruimer ook over de grond van het beroep uitsluitend nog toekomt aan de deputatie van de provincieraad van de verwerende partij.²⁵

Artikel 66 OVD en artikel 13 OVD – Administratieve lus kan niet gebruikt worden om louter de beslissingstermijn te verlengen

Uit de gegevens van het omgevingsloket blijkt niet waarom de verwerende partij de administratieve lus toepast. De Raad kan enkel vaststellen dat ze de administratieve lus toepast om het overschrijden van haar beslissingstermijn, die een vervaltermijn betreft, te vermijden, wat niet de bedoeling is. Het zonder meer overschrijden door de verwerende partij van de wettelijk bepaalde vervaltermijn voor het nemen van een herstelbeslissing valt niet onder het begrip 'onregelmatigheid' zoals bedoeld in artikel 13 Omgevingsvergunningsdecreet. Het louter toepassen van de administratieve lus om het stilzitten van de verwerende partij te remediëren doet immers afbreuk aan de finaliteit van de in het Omgevingsvergunningsdecreet bepaalde vervaltermijnen.²⁶

1.5.4. Aanpassing vergunningsaanvraag/planaanpassingen

Artikel 4.3.1, §1, tweede en derde lid VCRO en artikel 30 OVD – Planaanpassingen kunnen enkel op vraag van de aanvrager – Geen bijzondere formaliteiten vereist

De verwijzing in artikel 4.3.1, §1 derde lid VCRO naar artikel 30 van het Omgevingsvergunningsdecreet, luidt enkel de voorwaarden in waaronder het opleggen van een beperkte aanpassing van de ter beoordeling voorgelegde plannen mogelijk is. Enkel voor zover hier niet aan voldaan is zal de vergunningverlenende overheid desgevallend een openbaar onderzoek moeten organiseren.

²⁵ RvVb 2 december 2021, nr. RvVb-A-2122-0248 (rolnr. 2021-RvVb-0734-SA).

²⁶ RvVb 27 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0400 (rolnr. 2021-RvVb-0581-A).

In vornoemd artikel 30 van het Omgevingsvergunningsdecreet wordt daarover bepaald: (...)

Waar de verzoekende partijen vooreerst voorhouden dat een planwijziging formeel met een wijzigingsverzoek moet worden ingediend, kunnen ze niet gevolgd worden. Er is de Raad geen regelgeving gekend die daartoe verplicht. Een planwijziging kan ook aangebracht worden in een argumentatienota of een replieknota en via een 'gewoon bericht' op het Omgevingsloket meegedeeld worden aan de vergunningverlenende overheid.²⁷

Artikel 4.3.1, §1, tweede en derde lid VCRO vs. artikel 64 OVD – Planwijziging op initiatief van aanvrager hoeft niet 'beperkt' te zijn

Het betoog van de verzoekende partijen faalt in rechte wanneer ze aanvoeren dat elk verzoek tot wijziging van de plannen, ingediend tijdens de bestuurlijke beroepsprocedure, cumulatief moet voldoen aan de voorwaarden uit artikel 4.3.1, §1, tweede en derde lid VCRO en artikel 64 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

Er moet immers een onderscheid gemaakt worden tussen een vergunningverlening op basis van een ingediend wijzigingsverzoek van de planinhoud op grond van artikel 64 van het Omgevingsvergunningsdecreet, waar de aanvrager vrijwillig de contouren van zijn aanvraag wijzigt met wijziging van de plannen en een door de vergunningverlenende overheid als voorwaarde opgelegde planaanpassing zoals bedoeld in artikel 4.3.1, §1, tweede lid VCRO.

De in artikel 4.3.1, §1, tweede lid VCRO voorziene mogelijkheid voor een vergunningverlenende overheid om een aanvraag toch te vergunnen als de overeenstemming ervan met het recht en de goede ruimtelijke ordening kan gewaarborgd worden door het opleggen van een of meerdere voorwaarden, met inbegrip van het opleggen van een beperkte aanpassing van de plannen vindt duidelijk zijn rechtsgrond in een aanvankelijk niet vergunbare aanvraag die door middel van het opleggen van voorwaarden vergunbaar wordt. In dergelijke gevallen kan, voor zover de opgelegde voorwaarde gepaard gaat met een aanpassing van de plannen, de verwerende partij enkel tot een 'beperkte' planaanpassing beslissen en dit voor zover dit ook gebeurt op verzoek van de aanvrager (RvS 20 mei 2021, nr. 250.629).

In het voorliggend dossier is er enkel sprake van een vrijwillig ingediend wijzigingsverzoek van de aanvrager.²⁸

1.6. Beoordelingsgronden

1.6.1. Goede ruimtelijke ordening

Artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 2° b VCRO – Beoordeling goede ruimtelijke ordening – Ruimtelijk rendement

Sinds de wijziging van artikel 4.3.1, §2 VCRO door artikel 58 van de Codextrein, kan de verwerende partij in haar beoordeling van de inpasbaarheid van het gevraagde in de bestaande omgeving ook rekening houden met de bijdrage van het aangevraagde project aan de verhoging van het ruimtelijk rendement. Daarbij gel-

²⁷ RvVb 3 februari 2022, nr. RvVb-A-2122-0415 (rolnr. 2021-RvVb-0346-A). Zie ook: RvVb 16 september 2021, nr. RvVb-A-2122-0058 (rolnr. 1819-RvVb-0384-A); RvVb 17 februari 2022, nr. RvVb-A-2122-0483 (rolnr. 2021-RvVb-0192-A); RvVb 9 juni 2022, nr. RvVb-A-2122-0836 (rolnr. 2021-RvVb-0823-A).

²⁸ RvVb 7 april 2022, nr. RvVb-A-2122-0631 (rolnr. 2021-RvVb-0752-A).

den de vereisten dat de rendementsverhoging de ruimtelijke kwaliteit van de woon- en leefomgeving niet in het gedrang mag brengen en dat de rendementsverhoging binnen die betrokken omgeving verantwoord is (artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 2°, b) VCRO).

Het toepassen van de mogelijkheid tot het verhogen van het ruimtelijk rendement vereist dat in de beoordeling van de verenigbaarheid van het project met de goede ruimtelijke ordening rekening wordt gehouden met de concrete kenmerken van de omgeving, om te bepalen of het bouwperceel een zwaar bouwprogramma toelaat (bijvoorbeeld grotere dichtheid, grotere bouwhoogte, andere functies) dan wel een minder zwaar bouwprogramma (bijvoorbeeld ruimte voor groen, minder grote dichtheid, lagere bouwhoogte, behoud van waardevolle gebouwen). De afwijking van de bestaande ordening moet conform de parlementaire voorbereiding bij het wijzigingsdecreet altijd goed worden gemotiveerd met concrete gegevens die de afwijking verantwoorden (Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1149/1, 95-96).

De decreetgever verduidelijkt daarbij tevens dat door de verruiming om bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening rekening te kunnen houden met (de verhoging van) het ruimtelijk rendement “*er ook een sterkere grondslag is om verdichtingsprojecten op plekken die daarvoor niet geschikt zijn, tegen te gaan*” (Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1149/1, 97).²⁹

1.6.2. Natuurbehoud, natuurtoets en passende beoordeling

Artikel 16 Natuurdecreet – Natuurtoets – Vermijdbare schade – Ontbossing als deel van totaalproject (verkaveling)

Het in artikel 16 Natuurdecreet opgelegde onderzoek naar de vermijdbaarheid van schade aan de natuur mag niet uitgesloten worden voor elementen die het voorwerp zijn van de aanvraag (RvS 16 september 2021, nr. 251.505).

Het feit dat in sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer het project uitsluitend een ontbossing beoogt, kan worden aangenomen dat schade moeilijk kan vermeden worden door het opleggen van voorwaarden of aanpassing van het project zonder te leiden tot een ‘onwerkbaar’ project, houdt niet in dat elke ontbossing als een ‘onvermijdbare’ schade kwalificeert. Immers, dient een ontbossing in projecten met een zekere omvang waar een redelijke en eenvoudige aanpassing van het project (bijvoorbeeld door een andere kavelindeling of inplanting of kleinere bouwvlakken) kan leiden tot een kleinere (of geen) ontbossing, gekwalificeerd te worden als ‘vermijdbare’ schade. In dat geval vloeit de ‘vermijdbare’ schade niet exclusief voort uit de ontbossing maar uit het totaalproject als dusdanig.

(...)

De verwerende partij neemt ten onrechte het voorwerp van de aanvraag als uitgangspunt voor de beoordeling van de natuurtoets – omdat dat sowieso onvermijdbare schade zou zijn – en gaat pas over tot een beoordeling van eventuele vermijdbare schade binnen de voorziene bouwzones van de negen kavels. Daarbij neemt ze in de bestreden beslissing voldoening met het feit dat er slechts 11 % van het bos gerooid zou worden, wat geen antwoord biedt op de ongunstige adviezen van het Agentschap voor Natuur en Bos en de provinciale omgevingsambtenaar.

²⁹ RvVb 24 februari 2022, nr. RvVb-A-2122-0490 (rolnr. 2021-RvVb-0239-A). Zie ook: RvVb 2 december 2021, nr. RvVb-A-2122-0265 (rolnr. 2021-RvVb-0012-A); RvVb 25 augustus 2022, nr. RvVb-S-2122-1084 (rolnr. 2021-RvVb-0676-SA); RvVb 25 augustus 2022, nr. RvVb-A-2122-1086 (rolnr. 2021-RvVb-0948-A).

Voor zover de verwerende partij in de bestreden beslissing motiveert dat het voor haar belangrijk is dat een natuurtoets er niet toe mag leiden dat een gewestplanbestemming onrealiseerbaar wordt, moet opgemerkt worden dat de natuurtoets van toepassing is ongeacht de bestemming van het perceel. De omstandigheid dat de verkavelingsaanvraag in overeenstemming is met de bestemming woonpark, brengt niet met zich mee dat er geen vermijdbare schade kan optreden aan de natuurwaarden van het aanvraagperceel en dat geen maatregelen vereist zouden zijn om deze schade te voorkomen.³⁰

Artikel 36ter Natuurdecreet – Passende beoordeling – Ook effect op SBZ in ander gewest/ lidstaat moet beoordeeld worden

Met de verzoekende partij moet worden vastgesteld dat de passende beoordeling niet met alle beschermde gebieden in de nabije omgeving rekening houdt. Ten zuiden van de projectsite ligt op relatief korte afstand het gebied “Vallées de la Dendre et de la Marcq” (BE32005), dat met het besluit van 9 juli 2015 door de Waalse regering als speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied is aangewezen.

(...)

De tussenkomenende partij kan niet worden gevolgd waar ze aanvoert dat artikel 36ter van het Natuurdecreet niet van toepassing zou zijn op Vogel- en Habitatrichtlijngebieden op het Waals grondgebied omdat artikel 36bis Natuurdecreet enkel handelt over speciale beschermingszones die door de Vlaamse regering zijn vastgesteld.

Artikel 6 van de habitatrichtlijn houdt in dat desgevallend rekening moet worden gehouden met gebieden die niet in het Vlaamse gewest gelegen zijn.

(...)

Uit die definitie [in artikel 2, 43° Natuurdecreet] blijkt dat artikel 36ter, §§3 en 4 Natuurdecreet niet enkel betrekking heeft op speciale beschermingszones die door de Vlaamse regering zijn aangewezen, maar evengoed op speciale beschermingszones die zijn aangewezen door een ander gewest dan wel een andere lidstaat van de Europese Unie.

Daaruit volgt dat op grond van artikel 36ter, §3 Natuurdecreet ook moet worden onderzocht of een vergunningsplichtige activiteit een betekenisvolle aantasting kan veroorzaken van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone die gelegen is op het Waals grondgebied. De verzoekende partij kan in haar middel dus wel degelijk de schending van artikel 36ter, §3 Natuurdecreet aanvoeren.

5.

Uit het voorgaande volgt dat de passende beoordeling ontoereikend is en de verwerende partij geen zekerheid kan verschaffen dat het plan of project geen gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van alle omliggende beschermde gebieden.³¹

---

30 RvVb 5 mei 2022, nr. RvVb-A-2122-0716 (rolnr. 2021-RvVb-0572-A). Zie ook: RvVb 23 september 2021, nr. RvVb-S-2122-0068 (rolnr. 2021-RvVb-0572-SA).

31 RvVb 16 september 2021, nr. RvVb-A-2122-0056 (rolnr. 2021-RvVb-0011-A).

1.6.3. Bijstelling milieuvorwaarden omgevingsvergunning

Artikel 82 OVD – Verzoek tot bijstelling milieuvergunningsvoorwaarden – Beoordelingsmarge overheid wordt bepaald door omvang van het verzoek

Tevens is de mate van de vereiste motivering van de verwerende partij recht evenredig met de motivering van de verzoekende partij van haar gemotiveerd verzoek tot bijstelling. De motivering van de gevraagde wijziging en de formulering ervan zijn dus van groot belang voor de te nemen beslissing en haar motivering.

De bevoegde overheid kan een in een omgevingsvergunning opgelegde milieuvoorwaarde niet zonder meer ruimer (of in meer) bijstellen dan de specifieke bijstelling waar conform artikel 82, eerste lid, 2° Omgevingsvergunningsdecreet om werd verzocht. Dit volgt niet alleen uit de vaststelling dat artikel 88, eerste lid Omgevingsvergunningsdecreet de toepassing van artikel 30 Omgevingsvergunningsdecreet uitsluit.³²

2. Rechtspraak van het Handhavingscollege

2.1. Ontvankelijkheid verzoekschrift

Artikel 16.4.39 DABM – Beroepstermijn – Laattijdig verzoekschrift – Covid-crisis geen overmacht

Onverminderd het algemeen rechtsbeginsel dat de strengheid van het decreet in geval van overmacht of onoverwinnelijke dwaling kan worden gemilderd, is het College van oordeel dat uit de verantwoordingsnota geen enkele vorm van overmacht noch van onoverwinnelijke dwaling blijkt die het voor het College mogelijk maken de strengheid van het decreet te milderen. Dat ze zich gelet op de Covid-19-crisis in een drukke en moeilijke situatie bevond, volstaat niet. Van een verzoekende partij kan verwacht worden dat ze zich zelfs ook in minder evidente omstandigheden op zodanige wijze organiseert dat ze de zaak waarin haar een administratieve geldboete wordt opgelegd met de nodige alertheid opvolgt.³³

Artikel 16.4.39 DABM – Beroepstermijn – Verzoekschrift initieel verstuurd aan foutief adres

Het initiële verzoekschrift is binnen de decretale beroepstermijn verzonden, zij het aan een foutieve geadresseerde. Het blijkt niet dat de verzoekende partij door de materiële vergissing enige intentie had om de decretale beroepstermijn te omzeilen of te ontduiken. De gewestelijke entiteit toont geen belangenschade aan, nu zij de geadresseerde was van het foutief verstuurd verzoekschrift en dit ook effectief heeft ontvangen.

Een strikte toepassing van de termijnvoorschriften houdt een al te rigoureuus formalisme in en leidt tot een onredelijke belemmering van de rechtstoegang.³⁴

32 RvVb 28 april 2022, nr. RvVb-A-2122-0689 (rolnr. 2021-RvVb-0089-A).

33 HHC 24 februari 2022, nr. HHC-M-2122-0033 (rolnr. 2122-HHC-0001-M).

34 HHC 24 maart 2022, nr. HHC-M-2122-0036 (rolnr. 2021-HHC-0054).

2.2. Bevoegdheid HHC

Artikel 16.4.25 DABM – Overlijden overtreder

De verzoekende partij is overleden hangende de gerechtelijke procedure. Gelet op het schorsend karakter van de tijdig ingestelde vordering tot vernietiging, was de boete niet definitief op het ogenblik van het overlijden van de verzoekende partij.

Een administratieve geldboete heeft minstens deels een repressief karakter en is derhalve strafrechtelijk in de zin van artikel 6 EVRM. Het punitief karakter van een administratieve geldboete brengt weliswaar mee dat de waarborgen van die bepaling in acht moeten worden genomen, maar heeft niet tot gevolg dat die geldboete in de Belgische wetgeving van strafrechtelijke aard zou zijn en, bijgevolg, dat artikel 86 van het Strafwetboek en artikel 20 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering erop van toepassing zijn. Uit artikel 6 EVRM en uit de waarborgen die voortvloeien uit de algemene beginselen van het strafrecht, die ook van toepassing zijn op administratieve geldboeten met een overwegend repressief karakter, volgt evenwel dat de fundamentele beginselen van het persoonlijk karakter van de straffen en van het vermoeden van onschuld in acht dienen te worden genomen. Gelet op het persoonsgebonden karakter van de bestuurlijke geldboete en het schorsend karakter van de gevoerde procedure wordt vastgesteld dat de bestuurlijke geldboete is vervallen door het overlijden.³⁵

2.3. Bevoegdheid Gewestelijke entiteit

2.3.1. Bevoegdheid razione personae

Artikel 16.4.25 DABM – Daderschap – Begrip overtreder – Opdrachtgever

Artikel 16.4.25 DABM definieert een overtreder als diegene die een milieumisdrijf heeft gepleegd alsook diegene die opdracht heeft gegeven om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken. De uitbreiding van het begrip overtreder naar de opdrachtgever, wordt door de decreetgever als volgt verantwoord (Parl. St. *VI.Parl.* 2013-2014, nr. 2197/1, 23): (...). Het beginsel van het persoonsgebonden karakter van de straf is als algemeen rechtsbeginsel ook van toepassing op de bestuurlijke geldboeten.³⁶

Artikel 16.4.25 DABM – Overtreder – Natuurlijke persoon of rechtspersoon

Overeenkomstig artikel 16.4.25 DABM kan een bestuurlijke geldboete worden opgelegd aan een "overtreder". Een bestuurlijke geldboete kan enkel opgelegd worden aan hetzij een natuurlijke persoon, hetzij een rechtspersoon, voor zover ze als overtreders kunnen worden aangeduid.

De verwerende partij toont niet aan krachtens welke regelgeving zij gerechtigd is om boetes op te leggen aan een handelsnaam, zonder vermelding van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die onder deze benaming is geregistreerd. De stelling van de verwerende partij dat de verzoekende partij geen belang heeft bij het ambtshalve opgeworpen middel, wordt evenmin bijgetreden. De bevoegdheid om bestuurlijke geldboeten op te leggen raakt de openbare orde.³⁷

³⁵ HHC 10 februari 2022, nr. HHC-I-2122-0030 (2021-HHC-0051).

³⁶ HHC 16 december 2021, nr. HHC-M-2122-0022 (rolnr. 2021-HHC-0045-M).

³⁷ HHC 18 november 2021, nr. HHC-I-2122-0014 (rolnr. 2021-HHC-0027).

Artikel 6.2.1 VCRO – Daderschap – Architect

Het uitvoeren van handelingen in strijd met het bevel tot staking en de bekrachtigingsbeslissing moet worden beschouwd als een stedenbouwkundig misdrijf overeenkomstig artikel 6.2.1, eerste lid, 3° VCRO. De architect die de bouwheer bijstaat in het realiseren van een wederrechtelijk bouwwerk kan in beginsel worden gekwalificeerd als mededader in de zin van en naar analogie van artikel 66, lid 2 Strafwetboek: Volgens een vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie is het uitvoeren van illegale werken slechts strafbaar indien het misdrijf vrijwillig gepleegd is, met andere woorden indien de dader niet slechts onvoorzichtig gehandeld heeft, doch met de duidelijke wil resultaat te bereiken. Voor de bestraffing van stedenbouwmisdrijven is een (algemeen) opzet vereist, dat bestaat uit het wetens en willens handelen in strijd met het decreet. Gelet op de professionaliteit die in hoofde van de architect mag verondersteld worden, kan een dergelijk opzet blijken uit het feit dat de architect, belast met de controle van de werken, zich niet verzet heeft tegen het (verder) uitvoeren van werken in strijd met de vergunning. Het behoort tot het normale takenpakket van de architect om de wettelijke en reglementaire voorschriften van toepassing op zijn opdracht te respecteren, maar ook te doen respecteren.

Bij constructies die in een zeer korte tijd worden gemonteerd en geplaatst, is het evenwel mogelijk dat de architect voor een voldongen feit wordt geplaatst, zonder dat hij de controle over de werken kon uitoefenen. Eenzelfde redenering moet worden gemaakt voor afbraakwerken die zich op zeer korte tijd kunnen realiseren (na de uitvoering van een stakingsbevel). De verwerende partij stelt dat de strafbare medewerking in voorliggende zaak bestaat uit het louter stilzitten van de verzoekende partij. Deze zienswijze kan in de gegeven omstandigheden niet worden bijgetreden. Het Hof van Cassatie aanvaardt dat een verzuim om te handelen, wanneer dit bewust en opzettelijk is, een positieve daad van deelneming inhoudt en indien gelet op de ermee gepaard gaande omstandigheden dit verzuim ondubbelzinnig een aansporing inhoudt tot het plegen van een misdrijf. De verwerende partij toont in de bestreden beslissing geen enkele bewijskrachtige indicatie aan dat de verzoekende partij op de hoogte was of moest zijn dat de eigenaar het stakingsbevel doorbrak of zou doorbreken. De verwerende partij kon niet redelijkerwijze uit het louter stilzitten van de verzoekende partij besluiten dat ze daardoor als medeplichtig aan het stedenbouwkundig misdrijf moet worden beschouwd.³⁸

Artikel 16.4.25 DABM – Daderschap – Bewijslast – Bewijswaarde proces-verbaal

Een bestuurlijke geldboete betreft een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering behelst onder meer dat het bewijs van de feiten en het daderschap kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluierend eenzelfde persoon als pleger van het vastgestelde milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld, zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 EVRM, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

³⁸ HHC 7 oktober 2021, nr. HHC-M-2122-0007 (rolnr. 2021-HHC-0013-M).

Het proces-verbaal van vaststelling heeft volgens artikel 16.3.25 DABM bewijswaarde tot het tegendeel is bewezen. Deze bijzondere bewijswaarde kleeft aan de zintuiglijke waarnemingen van de verbalisant waarvan in het proces-verbaal melding is gemaakt. De bewijslast voor het bestaan van het ouderschap rust op de gewestelijke entiteit. In het kader van het vermoeden van onschuld, waarop elke verdachte zich kan beroepen, dient gereede twijfel uitgelegd te worden in het voordeel van de verzoekende partij.³⁹

2.3.2. Bevoegdheid ratione materiae

Artikel 16.4.3 DABM – Grondslag milieumisdrijf – Wijziging regelgeving tussen datum feiten en beslissing

Het Milieuvergunningsdecreet werd opgeheven door het Omgevingsvergunningendecreet, en was geldig tot 22 februari 2017. VLAREM I werd opgeheven door het Omgevingsvergunningbesluit, en was eveneens geldig tot 22 februari 2017. Het louter gegeven dat het Milieuvergunningsdecreet en VLAREM I van toepassing waren op het ogenblik van de feiten, neemt niet weg dat, gelet op het punitief karakter van de boete, op het ogenblik van de uitspraak eveneens dient aangegeven te worden dat de feiten nog steeds strafbaar zijn, en dus een milieumisdrijf vormen, met aanduiding van de thans geldende regelgeving.

De bestreden beslissing maakt met betrekking tot de bewezen verklaarde feiten melding van de op het ogenblik van de feiten geldende wetsbepalingen met betrekking tot het Milieuvergunningsdecreet en VLAREM I. Na vermelding van de op het ogenblik van de feiten geldende wetsbepalingen wordt er in de bestreden beslissing op gewezen dat sinds 23 februari 2017 deze verplichting is opgenomen in de artikelen 5.2.1, §6 en 5.4.9 DABM. Het College is van oordeel dat de bestreden beslissing aldus op afdoende wijze duidelijk maakt dat op het ogenblik van de uitspraak het Milieuvergunningsdecreet en VLAREM I waren opgeheven door het Omgevingsvergunningendecreet en het Omgevingsvergunningbesluit en per 23 februari 2017 werden vervangen. In de bestreden beslissing wordt verwezen naar de artikelen 5.2.1, §6 en 5.4.9 DABM, die een identieke strafbestelling invoeren voor de ten laste gelegde feiten, zodat in de bestreden beslissing de wetsbepalingen waaruit de constitutieve bestanddelen en de strafbaarstelling op de datum van de beslissing worden vermeld. Het College is dan ook van oordeel dat de bestreden beslissing wel degelijk melding maakt van de op het ogenblik van de uitspraak van de beslissing geldende nieuwe wetsbepalingen van toepassing op het ogenblik van de uitspraak, inzonderheid de artikelen 5.2.1, §6 en 5.4.9 DABM.⁴⁰

Artikel 16.3.12 DABM – Bewijsvoering – Toegang toezichthouders – Onschendbaarheid woning – Gevolgen

Vaststellingen die zonder voorafgaande machtiging werden gedaan, hebben niet noodzakelijk tot gevolg dat met het aldus bekomen bewijs geen enkele rekening mag gehouden worden. De Grondwet noch de Europese regelgever heeft zelf de rechtsgevolgen bepaald van de miskenning van de voorgeschreven pleegvorm. Het komt bijgevolg de nationale rechter toe te bepalen of het bewijs kan toegelaten worden of niet. De omstandigheid dat een bewijselement op onrechtmatige wijze werd verkregen, heeft in dat geval in de regel slechts tot gevolg dat de rechter, bij het vormen van zijn overtuiging, dat gegeven rechtstreeks noch onrechtstreeks in aanmerking mag nemen, op voorwaarde dat de begane onrechtmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast of wanneer het gebruik van het bewijs in strijd is met een eerlijk proces. De mate waarin dergelijk onrechtmatig verkregen bewijs wordt toegelaten, wordt overigens expliciet geregeld in artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering (...)

39 HHC 10 februari 2022, nr. HHC-M-2122-0024 (rolnr. 2021-HHC-0044-M). Zie ook: HHC 10 februari 2022, nr. HHC-M-2122-0029 (rolnr. 2021-HHC-0050-M).

40 HHC 16 december 2021, nr. HHC-M-2122-0022 (rolnr. 2021-HHC-0045-M).

Hoewel het strafrechtelijk spoor en het bestuurlijke spoor elk een eigen regelgeving volgen, en aldus strafrechtelijke regelgeving niet automatisch toepassing vindt op de bestuurlijke beboeting, is het College van oordeel dat de bewijsregeling van artikel 32 Vt wb. Sv. bij analogie dient te worden toegepast.⁴¹

Artikel 16.4.2 DAMB – Bestuurlijke geldboete vs. bestuurlijke maatregel – Andere finaliteit

Bestuurlijke maatregelen zijn overeenkomstig de artikelen 16.4.5 en 16.4.7 DABM gericht op het spoedig beëindigen van een vastgesteld milieumisdrijf of om de gevolgen hiervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of herhaling te voorkomen, zodat ze een andere finaliteit hebben dan bestuurlijke geldboeten. Beide handhavingvormen sluiten elkaar niet uit, zoals blijkt uit de lezing van artikel 16.4.2, lid 1 DABM.

Het louter feit dat de verzoekende partij, na een misdrijf te hebben begaan, een bevel bij bestuurlijke maatregel opgelegd, uitvoert, ontnemt aan de feiten dus niet hun strafbaar karakter. Het kan wel een omstandigheid zijn die in aanmerking kan genomen worden bij het bepalen van de grootteorde van de boete.⁴²

2.3.3. Bevoegdheid ratione temporis

Artikel 16.4.30 DABM – Vervaltermijn van vijf jaar – Berekening start verjaringstermijn

Artikel 16.4.30 DABM bepaalt verder dat de verjaringstermijn begint te lopen vanaf de afsluiting van het betrokken proces-verbaal. Artikel 58 van het Milieuhandavingsbesluit bepaalt dat de toezichthouders milieumisdrijven vaststellen in een proces-verbaal waarvan de minister de vorm bepaalt.

Het College merkt op dat de processen-verbaal, zoals opgenomen in het administratief dossier, niet beschikken over een voorblad zoals opgenomen in artikel 2 van het ministerieel besluit waarvan de datum tot afsluiting werd opgenomen, noch dat de datum van afsluiting wordt vermeld overeenkomstig de aanbevelingen van bijlage II van het Ministerieel besluit. De onduidelijkheid over de exacte datum van afsluiting van het aanvankelijk proces-verbaal, die mede bestaat ingevolge de niet-naleving van de vermeldingen en aanbevelingen overeenkomstig het ministerieel besluit, mag niet in het nadeel van de verzoekende partij worden uitgelegd. Het College neemt hieromtrent aan dat het aanvankelijk proces-verbaal werd afgesloten op 23 december 2015, gelet op de vaststelling dat het aanvankelijk proces-verbaal gedateerd is op 23 december 2015, zowel bij vermelding van het PV-nummer in de hoofding als in de koptekst van het proces-verbaal. Ten overvloede moet opgemerkt te worden dat ook in het navolgend proces-verbaal van 12 januari 2016 wordt verwezen naar het aanvankelijk proces-verbaal met datum 23 december 2015. De loutere vaststelling dat het aanvankelijk proces-verbaal van 23 december 2015 en de navolgende processen-verbaal deel uitmaken van hetzelfde dossier, en het aanvankelijk proces-verbaal eventueel op latere datum samen met het navolgend proces-verbaal werd overgemaakt aan de procureur des Konings doen geen afbreuk aan het gegeven dat het op dat moment reeds als afgesloten diende te worden beschouwd. De bestreden beslissing is genomen met bevoegdheidsoverschrijding vermits de verjaring reeds was ingetreden op het ogenblik van de genomen beslissing.⁴³

41 HHC 23 september 2021, nr. HHC-M-2122-0006 (rolnr. 2021-HHC-0025-M).

42 HHC 24 maart 2022, nr. HHC-M-2122-0036 (rolnr. 2021-HHC-0054-M). Zie ook: HHC 23 september 2021, nr. HHC-M-2122-0005 (rolnr. 2021-HHC-0021-M).

43 HHC 10 februari 2022, nr. HHC-M-2122-0025 (rolnr.2021-HHC-0046-M). Zie ook: HHC 18 november 2021, nr. HHC-M-2122-0012 (rolnr. 2021-HHC-0032-M).

2.4. Beoordelingselementen bij het bepalen van de hoogte van de boete

Artikel 6.2.7 VCRO – Basisprincipes – Discretionaire bevoegdheid

Artikel 6.2.7 VCRO bepaalt de waarderingscriteria waarmee de gewestelijke entiteit moet rekening houden wanneer ze een bestuurlijke geldboete oplegt: (...)

De gewestelijke entiteit beschikt ter zake over een ruime discretionaire bevoegdheid, hetgeen inhoudt dat de gewestelijke entiteit zowel de opportuniteit om al dan niet een bestuurlijke geldboete op te leggen apprecieert, alsook de hoogte van de op te leggen boete kan bepalen binnen de decretaal voorziene vork. Tevens heeft ze de mogelijkheid tot het verlenen van de gunst van het (gedeeltelijk) uitstel van tenuitvoerlegging van de geldboete. Gezien de beslissingsruimte waarover de gewestelijke entiteit beschikt bij het bepalen van het boetebedrag en het al dan niet verlenen van straftoemingsmodaliteiten, kan er van een schending van artikel 6.2.7 VCRO alleen dan sprake zijn indien blijkt dat de decretale waarderingscriteria foutief werden toegepast of kennelijk onzorgvuldig werden beoordeeld.⁴⁴

Artikel 16.4.4 DABM en artikel 16.4.29 DABM – Basisprincipes – Discretionaire bevoegdheid

Overeenkomstig artikel 16.4.4 DABM moet de gewestelijke entiteit er bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete voor zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten die aan de bestuurlijke geldboete ten grondslag liggen en de boete die op grond van die feiten worden opgelegd. Artikel 16.4.29 DABM preciseert dat de gewestelijke entiteit de hoogte van een geldboete moet afstemmen op de ernst van het milieumisdrijf en dat ook rekening wordt gehouden met de frequentie waarmee en de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder het milieumisdrijf heeft gepleegd of beëindigd. De gewestelijke entiteit beschikt ter zake over een ruime discretionaire bevoegdheid, hetgeen inhoudt dat de gewestelijke entiteit zowel de opportuniteit om al dan niet een bestuurlijke geldboete op te leggen apprecieert, alsook de hoogte van de op te leggen boete kan bepalen binnen de vork zoals voorzien in de decretale regelgeving. Gezien de ruime beslissingsruimte waarover de gewestelijke entiteit beschikt bij het bepalen van het boetebedrag, moet de bestreden beslissing op controleerbare wijze, en dus aan de hand van concrete elementen, doen blijken dat bij het bepalen van de sanctie daadwerkelijk rekening gehouden is met de waarderingscriteria bepaald in artikel 16.4.4 en 16.4.29 DABM. Om het College als controlerechter toe te laten zijn wettigheidstoets naar behoren te vervullen en te vermijden dat dit een dode letter wordt, dient de gewestelijke entiteit duidelijk en gemotiveerd aan te geven hoe deze criteria in rekening werden gebracht, en met name hoe de ernst van de feiten zich verhoudt tot het in aanmerking genomen basisbedrag, en op welke wijze eventuele boeteverhogende of boeteverlagende factoren op meetbare wijze dit basisbedrag hebben beïnvloed, om te komen tot de uiteindelijk opgelegde boete.⁴⁵

Artikel 16.4.29 DABM – Frequentie als boeteverhogende factor

De toepassing van het waarderingscriterium van de frequentie vereist niet noodzakelijk enige voorafgaande rechterlijke veroordeling of bestuurlijke beboeting. Zulks blijkt niet uit de tekst van artikel 16.4.29 DABM en evenmin uit de parlementaire voorbereiding (Parl.St. *VI.Parl.* 2006-07, nr. 1249/1, 59). Om 'frequentie' als boeteverzwarende omstandigheid in aanmerking te nemen, is wel het bewijs van vooraf begane en na

⁴⁴ HHC 9 september 2021, nr. HHC-M-2122-0002 (rolnr. 2021-HHC-0024-M).

⁴⁵ HHC 16 december 2021, nr. HHC-M-2122-0022 (rolnr. 2021-HHC-0045-M). Zie ook: HHC 2 september 2021, nr. HHC-M-2122-0001 (rolnr. 2021-HHC-0015-M); HHC 23 september 2021, nr. HHC-M-2122-0005 (rolnr. 2021-HHC-0021-M); HHC 18 november 2021, nr. HHC-M-2122-0012 (rolnr. 2021-HHC-0032-M); HHC 16 december 2021, nr. HHC-M-2122-0021 (rolnr. 2021-HHC-0043-M) en HHC 10 februari 2022, nr. HHC-M-2122-0031 (rolnr. 2021-HHC-0053-M).

tegenspraak vastgestelde milieumisdrijven door dezelfde overtreder vereist. Als grondslag voor frequentie mogen dus feiten in aanmerking genomen worden die het voorwerp hebben uitgemaakt van een proces-verbaal van overtreding, en, voor zover de voorgaande feiten niet geleid hebben tot een bestuurlijke beboeting of veroordeling, de overtreder het bestaan en de materialiteit van de vastgestelde overtreding niet betwist. Het louter gegeven dat de verzoekende partij de eerdere ten laste gelegde feiten heeft betwist, en ook effectief heeft aangevochten voor het College, doet geen afbreuk aan de mogelijkheid tot toepassing van het criterium “frequentie” als boeteverhogende factor. In de mate dat het College deze eerdere feiten niet langer zou weerhouden, en slechts dan, heeft zulks een implicatie op de wettelijkheid en regelmatigheid van de frequentie als boeteverhogende factor.⁴⁶

2.5. Thematische regelgeving

Artikel 4.1.1, 3° VCRO – Begrip constructie – Vijver

Artikel 4.1.1, 3° VCRO omschrijft het begrip “constructie” (...) Volgens de memorie van toelichting wordt het begrip “constructie” ingevoerd “als generieke term voor gebouwen, bouwwerken, vaste inrichtingen, verhardingen, publiciteitsinrichtingen of uithangborden”. Het begrip “constructie” mag aldus niet beperkend worden opgevat. Gelet op het ruime toepassingsgebied van het begrip “constructie”, oordeelt de gewestelijke entiteit ook kennelijk onredelijk waar ze klaarblijkelijk het gebruik van specifieke materialen vereist (beton en/of plastic) om van een vaste inrichting en dus van constructie te kunnen spreken. Er kan niet redelijkerwijs ontkend worden dat de vijvers *in casu* zijn tot stand gekomen door een functioneel samenbrengen van materialen (onder meer oeverbeschoeiingen), en in de grond zijn ingebouwd om ter plaatse te blijven liggen.⁴⁷

Artikel 13, §5, 1 Natuurdecreet – Wijzigen vegetatie of kleine landschapselementen – Vrijstelling vergunningsplicht

Een bevel vanwege de spoorwegbeheerder zoals begrepen in artikel 37, §1 Wet Politie Spoorwegen ontslaat de verzoekende partij op grond van artikel 6.1.6° Vrijstellingsbesluit van de verplichting om een omgevingsvergunning aan te vragen voor het vellen van de bomen waarop het bevel betrekking heeft. De stelling van de verwerende partij dat ondanks de vrijstelling van vergunning voor de stedenbouwkundige handeling van het vellen van hoogstammige bomen nog steeds de plicht bestaat om een omgevingsvergunning voor het wijzigen van kleine landschapselementen of voor het wijzigen van vegetatie in agrarisch gebied aan te vragen, lijkt deze in artikel 6.1.6° Vrijstellingsbesluit vervatte vrijstelling uit te hollen, tenminste in zoverre de vrijstelling steunt op een dringend bevel tot knotten of verwijderen omwille van acuut gevaar. Van een verplichting tot het bekomen van een natuurvergunning in de mate dat het gaat om kleine landschapselementen, kan alleen sprake zijn als het verwijderen van kleine landschapselementen meer inhoudt dan alleen het knotten van de bomen waartoe wegens acuut gevaar bevel werd gegeven door de spoorwegbeheerder.⁴⁸

⁴⁶ HHC 16 december 2021, nr. HHC-M-2122-0022 (rolnr. 2021-HHC-0045-M).

⁴⁷ HHC 3 maart 2022, nr. HHC-I-2122-0035 (rolnr. 2021-HHC-0052-I).

⁴⁸ HHC 16 december 2021, nr. HHC-M-2122-0019 (rolnr. 2021-HHC-0038-M). Zie ook: HHC 16 december 2021, nr. HHC-M-2122-0020 (rolnr. 2021-HHC-0040-M).

Artikel 3, §1, 3° Materialendecreet – BOFAS – Begrip afvalstoffenmakelaar

Wanneer Bofas vzw zijn saneringen organiseert op een manier waarbij door Bofas zelf bepaald wordt naar welk grondreinigingscentrum of TOP de verontreinigde grond (die aanzien moet worden als een afvalstof) moet gebracht worden, dan wordt Bofas in deze gevallen als een “makelaar” aanzien overeenkomstig de definities en bepalingen van Materialendecreet en VLAREMA.

(...)

In het licht van de doelstellingen van het Materialendecreet als omzetting van de Kaderrichtlijn, blijkt niet dat van het begrip ‘onderneming’ organisaties en/of verenigingen zonder winstoogmerk, die geen economisch ‘voordeel’ halen uit het organiseren van de verwijdering of nuttige toepassing van afvalstoffen en/of belast zijn met een taak van algemeen belang, moeten worden uitgesloten. Dat sprake is van het ‘organiseren’ van de verwijdering of nuttige toepassing van afvalstoffen ten behoeve van anderen, ongeacht of die organisatie winstoogmerk heeft, economisch voordeel uit haar activiteiten haalt en/of een taak van algemeen belang vervult, is de enige mogelijke interpretatie die geen afbreuk doet aan de doelstellingen van het Materialendecreet, gelezen in het licht van de Kaderrichtlijn.

Overeenkomstig artikel 3, 1°, van het Materialendecreet moet onder “afvalstof” worden verstaan “elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen”. Deze begripsomschrijving stemt overeen met de definitie van afvalstof zoals opgenomen in artikel 1.a van richtlijn 75/442/EEG betreffende afvalstoffen, zoals vervangen door richtlijn 91/156/EEG, en met artikel 3.1 van de kaderrichtlijn afvalstoffen.

Het behoort tot de opdracht van de verzoekende partij volgens artikel 3, §1 van het Samenwerkingsakkoord om “*de bodemsanering van de betrokken verontreinigde site of het verontreinigde terrein te bewerkstelligen en te financieren*”. Het is bijgevolg de verzoekende partij die volgens haar statuten, de erkenningsbesluiten en het Samenwerkingsakkoord als opdracht heeft om een gesaneerd terrein op te leveren en voor de financiering ervan in te staan en dat, in geval van sluiting, voor de “exploitant, feitelijke gebruiker of eigenaar” (op dat moment ‘houder’) van het tankstation met bodem die hij gesaneerd wil zien. De verontreinigde grond is bijgevolg een afvalstof, de oorspronkelijke houder de “exploitant, feitelijke gebruiker of eigenaar” van het terrein. Artikel 3, §1, 3 van het Materialendecreet verduidelijkt dat een makelaar “*die afvalstoffen niet fysiek in hun bezit [moeten] hebben*”, het volstaat dat een afvalstoffenmakelaar de organisatie van de verwijdering of de nuttige toepassing van afvalstoffen voor zijn rekening neemt.

Uit wat voorafgaat blijkt dat de verzoekende partij als organisator van de verwijdering van afvalstoffen moet worden beschouwd, zelfs wanneer ze de afvalstoffen nooit fysiek in het bezit heeft gehad. Het is bijgevolg niet relevant dat de hoofdaannemer, en niet de verzoekende partij, kiest met welke vervoerder hij samenwerkt. Dat de verzoekende partij ervoor geopteerd heeft om de concrete uitvoering van de organisatie van de verwijdering van afvalstoffen op een hoofdaannemer af te wentelen, neemt niet weg dat zij volgens haar wettelijke en maatschappelijke opdracht en de opdracht die ze de hoofdaannemer gegeven heeft, opdrachtgever is van dit specifieke project en er de krijtlijnen van heeft vastgelegd, zodat zij ontegenzeggelijk de verwijdering van afvalstoffen (mee) georganiseerd heeft.⁴⁹

49 HHC 16 september 2021, nr. HHC-M-2122-0003 (rolnr. 2021-HHC-0023-M).

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Eddy Storms
Dienst van de Bestuursrechtscolleges
Koning Albert II-laan 35, bus 81
1030 Brussel

Algemene coördinatie en eindredactie

Eddie Clybouw en Jorien Van Bouwel

Lay-out

Het Eiland Neus

Website

www.dbrc.be

Foto's

Eddie Clybouw

Gedrukte versie?

Het jaarverslag is enkel digitaal te raadplegen via dbrc.be/jaarverslagen.

Vlaanderen
is bestuursrechtspraak